

”Snutar och soctanter”

-en kvalitativ studie om samverkan mellan ungdomsutredare och
socialsekreterare i samband med ungdomsförhör

Av: Karin Brange

Socialhögskolan vid Lunds universitet
SOPA63
VT 2012

Handledare: Alexandru Panican

ABSTRACT

Author: Karin Brange

Titel: "Cops and social workers"- a qualitative study about collaboration between youth-investigators and social workers associated with juvenile hearings

Supervisor: Alexandru Panican

Assessor: Katarina Hollertz

Collaboration between the police and the social services has increased since the 1980's, but research about collaboration between police and social workers associated with juvenile hearings has not been done. The purpose of the survey was to investigate how youth-investigators reflect about the collaboration with social workers associated with juvenile hearings. This has been done through a qualitative study with semi-structured interviews. Interviews in police departments in the south of Sweden was done with youth-investigators. The youth-investigators and the social works sometimes changes roles, that can be seen from the dramaturgical perspective. It was also clear that the lack of a director plays a major role which became the main point of the survey.

Keywords: youth-investigators, social workers, collaboration, dramaturgical perspektive

1. INLEDNING	3
1.1. PROBLEMFÖRMULERING.....	3
1.2 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	5
2. NYCKELBEGREPP.....	5
2.1 SAMVERKAN	5
2.2 I SAMBAND MED	7
2.3 FÖRUTSÄTTNINGAR.....	7
3. METOD OCH TILLVÄGAGÅNGSSÄTT.....	7
3.1 URVAL	8
3.2 FÖRFÖRSTÅELSE	9
3.3 TILLFÖRLITLIGHET	10
3.4 ETISKA ÖVERVÄGANDEN.....	11
4. TIDIGARE FORSKNING	12
4.1 HÄMMANDE FAKTORER.....	13
4.2 GYNNANDE FAKTORER.....	14
5. FORTSATT FRAMSTÄLLNING.....	14
6. TEORI.....	14
6.1 DET DRAMATURGISKA PERSPEKTIVET	14
7. PRESENTATION OCH ANALYS AV EMPIRI	16
7.1 INLEDNING	16
7.2 FÖR UNGDOMARNAS BÄSTA	16
7.2.1 <i>Analys</i>	19
7.2.2 <i>Sammanfattning</i>	22
7.3 SYFTET MED SAMVERKAN	22
7.3.1 <i>Analys</i>	25
7.3.2 <i>Sammanfattning</i>	28
7.4 SAMVERKAN FÖRE, UNDER OCH EFTER FÖRHÖR	29
7.4.1 <i>Den mindre kommunen</i>	29
7.4.2 <i>Den större kommunen</i>	32
7.4.3 <i>Sammanfattning av före-, under- och efterarbete</i>	34
7.4.4 <i>Analys</i>	35
7.4.5 <i>Sammanfattning</i>	37
7.5 FÖRUTSÄTTNINGAR.....	38
7.5.1 <i>Möjligheter</i>	38
7.5.2 <i>Hinder</i>	40
7.5.3 <i>Analys</i>	45
7.5.4 <i>Sammanfattning</i>	47
8. DISKUSSION	47
LITTERATURLISTA	49
BILAGA 1. INTERVJUMALL.....	51

1. Inledning

”Ropen hörs skalla, samverka alla!” (Danermark, 2005, s. 7)

Samverkan, som sker över myndighetsgränser, är inget nytt fenomen utan har förekommit på olika sätt sedan det moderna välfärdssamhället började existera. Idag är samverkan inte längre något som olika myndigheter och organisationer kan välja bort, utan det ses som en nödvändighet för de olika arbeten som bedrivs. Danermark och Kullberg (1999:9) hävdar ”att samverkansformerna inte längre är ett alternativ i syfte att förbättra effektiviteten i verksamheten utan en förutsättning för att aktörerna överhuvudtaget skall kunna utföra sina åtaganden”. Olika aktörer måste samverka för att klara av sina verksamheter (Danermark & Kullberg, 1999). Glad (2006) hävdar att tyngden i samverkan ligger i den kombination av färdigheter som blir när tjänstemän med olika professioner från olika organisationer arbetar tillsammans. Olika yrkesgrupper kompletterar varandra och den kunskap som finns och skapar en helhet som ger ett bättre utfall än om arbetet hade organiserats utifrån en yrkeskategori inom en organisation.

Sedan 25-30 år tillbaka har samverkan varit ett centralt begrepp inom olika välfärdsområden som till exempel äldreomsorg och äldreomsorg, arbetslivsrehabilitering och inom annan samhällsvård. Många projekt inom myndigheter och organisationer som kräver samverkan har tagit form (Axelsson & Bihari Axelsson, 2007). En ökning av samverkan har sedan 1980-talet kunnat ses inom den offentliga sektorn och myndigheter såsom polis, socialtjänst, sjukvård och psykiatri (Johansson, 2011) och forskning har skett gällande dessa samverkande myndigheter (Axelsson & Bihari Axelsson, 2007). Dock finns det en kunskapslucka gällande det samverkande arbete som sker socialtjänst och polis emellan i samband med ungdomsförhör, något som har direkt relevans för socialt arbete. För polis och socialtjänst och det arbete som bedrivs kring ungdomar som misstänks för brottsliga handlingar, som vidare är i fokus för min undersökning, regleras samverkan i polislagen (1984:387), socialtjänstlagen (2001:453) och i lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare.

1.1. Problemformulering

Samverkan mellan polis och socialtjänst har ökat sedan 1980-talet (Johansson, 2011). Gällande förebyggande arbete med barn och ungdomar så har dessa myndigheter en tradition

av samverkande arbete (Socialstyrelsen, 2006). Andra områden där frågan om samverkan mellan polis och socialtjänst är aktuell är arbetet kring ungdomsförhör. Detta omfattar förhöret och arbetet som föregår, där poliser som arbetar som ungdomsutredare samverkar med socialsekreterare från socialtjänsten. Arbetet ser olika ut för olika polismyndigheter, men gemensamt är dock den lagstiftning som reglerar denna typ av samverkan. Enligt 3 § Polislagen så ska samverkan med andra myndigheter och organisationer ske.

3 § /---/ Särskilt åligger det därvid polisen att fortlöpande samarbeta med myndigheterna inom socialtjänsten och snarast underrätta dessa om förhållanden som bör föranleda någon åtgärd av dem.

Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen

Ännu mer specifikt är det som regleras i 7 § LUL (lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare).

7 § Vid förhör med den som inte har fyllt arton år och som är misstänkt för ett brott på vilket fängelse kan följa skall företrädare för socialtjänsten närvara om det är möjligt och det kan ske utan men för utredningen.

Bo Wennström (2011), professor i rättsvetenskap och föreståndare för Centrum för polisforskning vid Uppsala universitet, hävdar i motsats till rikspolisstyrelsens utlåtande att det är ineffektivt med samverkan mellan myndigheter för att lösa brott. "Samverkansavtal" är det som många gånger reglerar det som står skrivet i till exempel 3 § Polislagen, men få vet exakt hur många sådana avtal som finns, hur de är utformade och deras egentliga betydelse. Wennström pekar på det samförstånd som uppstår när samverkan kommer på tal och det faktum att det tycks vara lösningen på allt, men menar dock att myndigheters samverkan inte automatiskt leder till hög kvalitet (Newsmill, 2011). Forskning belyser vidare de svårigheter som finns med att åstadkomma samverkan. Begrepp som hinder och risker är det som dominerar forskningsrapporterna (Axelsson & Bihari Axelsson, 2007) och forskningsstöd saknas som visar att samverkan leder till det som det först motiverades utifrån, oavsett vad detta var (Johansson, 2011).

En kommun, med erfarenhet av samverkan mellan polis och socialsekreterare i samband med ungdomsförhör, och rikspolisstyrelsen bedömer samverkan mellan polis och socialsekreterare som en framgångsfaktor i samband med ungdomsförhör (Lunds kommuns hemsida, 2011; Rikspolisstyrelsen, 2009). Lagen är tydlig, samverkan ska ske. De forskningsresultat jag har

hänvisat till har en annan syn och säger att samverkan sällan leder fram till det tänkta målet (Johansson, 2011). Jag har här redovisat för tre olika spår nämligen vad lagen säger, vad forskningsresultat påvisar och hur samverkan mellan polis och socialsekreterare i samband med ungdomsförhör framställs av en del kommuner och rikspolisstyrelsen. Jag kommer inte att göra en utvärdering av detta utan istället är jag nyfiken på att undersöka hur de poliser som arbetar som ungdomsutredare och således är de som samverkar med socialsekreterare gällande ungdomsförhör reflekterar kring samverkan med socialsekreterare. Därmed kommer jag att fokusera på den kunskapslucka som finns gällande ungdomsutredares egna reflektioner kring samverkan med socialsekreterare. Tidigare forskning kring samverkan mellan polis och socialtjänst innefattar inte studier om hur polis och socialsekreterare samverkar i en specifik situation som ungdomsförhör, trots att detta är av relevans för socialt arbete, som nämndes tidigare.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet är att analysera hur de ungdomsutredare vid polismyndigheter i Skåne, som kommer att ingå i denna studie, reflekterar kring de handlingar och de roller som möjliggör samverkan med socialsekreterare från socialtjänsten, i samband med förhör av brottsmisstänkta ungdomar.

- Hur ser rollerna och handlingarna ut mellan ungdomsutredare och socialsekreterare, i samband med ungdomsförhör?
- Vad är syftet med samverkan och hur motiveras den av respondenterna?
- Vilka förutsättningar finns det för att samverkan ska fungera?

2. Nyckelbegrepp

2.1 Samverkan

Det finns olika definitioner av begreppet samverkan och olika grader av samverkan som diskuteras av olika författare. Till detta hör att det inte alltid är så lätt att skilja på samverkan, samarbete, samordning och andra näraliggande begrepp och begreppen används ofta synonymt i forskningen. Även olika myndigheter använder begreppen, men menar olika saker (Johansson, 2011). Danermark (2005) menar att samarbete är det hela vårt sociala liv bygger på och att det hela tiden sker utan närmare eftertanke, medan samverkan innebär arbete mot

ett gemensamt mål, ofta mellan personer med olika professioner och från olika organisationer med olika regelverk att följa. Samverkan är alltså ”medvetna målinriktade handlingar som utförs tillsammans med andra i en klart avgränsad grupp avseende ett definierat problem och syfte (Danermark, 2005, s.15). Specifika resurser, kompetenser och kunskaper tillförs från olika personer till en uppgift som gemensamt ska genomföras och deras respektive regelverk och yrkesroller ska inte blandas samman (Boklund, 1995).

Forskare har kommit fram till en rad olika nivåer av samverkan som kan vara aktuella för olika situationer, där nivåindelningen följer en gradvis ökad interaktion. Det går från separation till integration, där separation innebär att inget samarbete sker mellan organisationer, medan integration är den mest krävande formen av samarbete med skapande av ny gemensam yrkesidentitet (Johansson, 2011). Relevant för min undersökning är de tre principer, som Johansson (2011) menar att samverkan kan vara uppbyggd kring. Dessa är synergi, koordination och separation (inte att förväxla med separation som samverkansnivå). För att förtydliga vad synergi är så tas definitionen ifrån Nationalencyklopedin med som säger att synergi innebär en samverkan mellan två eller flera faktorer som påverkar en process så att den sammanlagda verkan av faktorerna blir större än summan av verkningarna av faktorerna var för sig (Nationalencyklopedin, 2011), dvs. de inblandade kan inte var för sig utföra det samverkan ska leda till. Koordinationsidéen handlar om att perspektiv och handlingar ska koordineras så att en förståelse för problemet och en plan för hur det bäst ska lösas kan skapas. Till sist bygger samverkan även på en separationsidé, vilket innebär att de samverkande trots koordinationsidéen, måste bibehålla sina roller och regelverk och fatta självständiga beslut utifrån sin yrkesroll. Detta betyder att för att nå synergieffekten så måste koordinations- och separationsidéen tillsammans fungera (Johansson, 2011).

Med samverkan menar jag det arbete som sker när två eller flera organisationer arbetar tillsammans och tillför sina respektive yrkeskompetenser och kunskaper i ett ärende. Gällande ungdomsutredare och socialsekreterares samverkan i samband med ungdomsförhör så tänker jag på de perspektiv och handlingar, roller och regelverk som finns mellan ungdomsutredaren och socialsekreteraren som möjliggör arbetet.

En ytterligare dimension jag vill förtydliga är min definition av reflektion. Jag nämner att jag vill ta del av respondenternas reflektion över den samverkan de är en del av. Med det menar jag tankar, åsikter och upplevelser. Detta innebär att jag kommer i kontakt med det de berättar

för mig, vilket i sig inte behöver betyda att jag får ta del av den faktiska verkligheten. Möjligheten att det är den faktiska verkligheten jag får ta del av finns, men det behöver ej vara så.

2.2 I samband med

Vidare så var jag intresserad av att ta del av samverkan som sker i samband med ungdomsförhör. Detta innefattar samverkan som sker före, under och efter förhören. Jag har ingen kunskap om hur detta ser ut, men jag tänker att det kan innebära följande; samverkan före förhöret kan innebära viss kommunikation mellan ungdomsutredaren och socialarbetaren för att klargöra ärendet, vilken ungdom det gäller, vilket datum och vilken tid som bokats för förhöret och vem som kontaktar ungdomen och dennes föräldrar. Under förhöret tänker jag gäller tiden då förhöret pågår. Efter förhöret kan innebära uppföljning av ärenden, såsom telefonkontakt, möten eller annan form av kontakt mellan ungdomsutredaren och socialsekreteraren.

2.3 Förutsättningar

Med förutsättningar menar jag dels de möjligheter som finns i det samverkande arbetet, men även hinder. Jag kommer inte att fokusera på möjliga hinder.

3. Metod och tillvägagångssätt

Jag valde att använda mig av en kvalitativ metod som forskningsmetod. Ahrne och Svensson (2011) resonerar kring fyra frågor man kan ställa sig för att komma fram till vilken metod som ska användas. Hur lyder forskningsfrågan? Vilken företeelse handlar det om? Hur kommer jag bäst åt detta? Och till sist, vilken metod kan ge mig den data jag behöver? Att få tillgång till hur ungdomsutredarna reflekterar kring samverkan med socialsekreterarna handlade om att få tillgång till deras upplevelser av detta (Ahrne & Svensson, 2011). Jag ville att respondenterna skulle ge sin version genom en språklig redogörelse och jag bedömer att ett sätt var genom intervju. Intervjuer öppnar upp för möjligheten att ta del av människors erfarenheter och reflektioner, men för att uppnå detta så måste den som intervjuar vara väl förberedd och visa en förståelse för den valda intervjumetoden (May, 2001). Jag var påläst angående frågorna och ordningsföljden för att på så sätt underlätta för mig själv och lättare kunna sortera och se om svar givits på frågor som ej ännu var ställda. Jag valde vidare att göra semistrukturerade intervjuer. En semistrukturerad intervju följer en eller flera teman med en

uppsättning frågor och ger en möjlighet att på ett dialogiskt sätt diskutera svar som ges på de frågor som ställs om tillfälle ges (May, 2001). Jag ville komma åt ungdomsutredarnas reflektioner i så hög grad som möjligt och en semistrukturerad intervju gav mig alltså möjlighet att ställa mer allmänt formulerade frågor och även ställa uppföljningsfrågor när jag upplevde att viktiga svar getts (Bryman, 2011).

Jag resonerade kring att använda mig av en kvantitativ metod, men då jag var intresserad av mer utförliga svar än vad en kvantitativ metod hade gett mig så valde jag bort detta. Dock hade jag med hjälp av en kvantitativ metod och t.ex. en enkätundersökning fått in svar från fler poliser än vad jag fick med den valda metoden (Bryman, 2011), men jag hade då gått miste om djupare reflektioner och beskrivningar av erfarenheter som kan återges med kvalitativa frågor (Ahrne & Svensson, 2011).

Något som har kunnat påverka respondenternas utsagor var det att en av cheferna gjorde sig påmind före en av intervjuerna. För att en respondent skulle få ta del av det informationsbrev jag skickade ut före intervjun, så fick jag maila detta till dennes chef som i sin tur skulle vidarebefordra till rätt person. Detta för att respondenten i fråga ej hade en egen mailadress. Jag är medveten om att detta kan ha påverkat intervjun och det som sades, men jag ansåg att jag hellre ville ta del av respondentens reflektion med risk för detta än inte alls. Till sist vill jag belysa det faktum att jag troligtvis hade fått andra svar på de frågor jag ställde under intervjun och en annan empiri att utgå från om jag hade ställt samma frågor till socialarbetare istället. Jag upplevde att jag stundtals fick svar från respondenterna som de trodde att jag ville ha och det kan ha att göra med mitt kommande yrkesval som socionom.

3.1 Urval

Den forskningsfråga, som har komponerats för den undersökning som ska genomföras, är det som styr vilken population som kommer att väljas ut för intervju. Vidare så måste det bestämmas exakt vem som passar för ändamålet och således kommer att intervjuas (Ahrne & Svensson, 2011). Det är vanligt vid kvalitativ metod och intervjuer att det sker ett målinriktat urval, alltså det som beskrevs ovan med att forskningsfrågan styr val av intervjupersoner. Min forskningsfråga rör polisens reflektion kring samverkan med socialarbetare och således valde jag att intervjua poliser. Det målinriktade urvalet sker dock oftast på mer än en nivå, vilket innebär att jag först bestämde vilken/vilka polismyndigheter jag skulle vända mig och sedan vilka poliser jag där skulle intervjua (Bryman, 2011). För att få fram fler nyanser av den

undersökning jag utfört, så valde jag att vända mig till olika polismyndigheter i södra Sverige. Till slut så valde jag alltså att intervjua poliser som arbetar som ungdomsutredare och alltså är de som har en kontinuerlig kontakt med socialarbetaren. Jag fick hjälp av personal på polisens ledningscentral att få fram namn och nummer till poliser som arbetar som ungdomsutredare och valde att vända mig till flera ungdomsutredare vid samma myndighet då detta fanns. Detta ledde till fem intervjuer varav två intervjuer blev på en myndighet i en mindre kommun och resterande tre vid en myndighet i en större kommun. Jag råkade få tag i två myndigheter som visade sig ha olika sätt att samverka med socialtjänsten gällande ungdomsbrottslighet och de förhör som följer, vilket gav en intressant empiri att arbeta med. Syftet med uppsatsen inkluderar inte en komparativ ansats, även om det stundtals inte gick att undgå att jämföra intressant empiri.

3.2 Förförståelse

Det var med en viss förförståelse som jag inledde min uppsatsperiod. Min man arbetar som polis, dock ej som ungdomsutredare, men av etiska skäl så valde jag att inte intervjua någon av ungdomsutredarna på hans arbetsplats, då min man frekvent stöter på dem i sitt dagliga arbete. Vidare så finns det, i släkten på min mans sida, andra som arbetar som poliser varav en arbetar som ungdomsutredare, men jag har av etiska skäl valt att inte intervjua henne. Även om jag har denna koppling till polisen, som jag precis nämnt, så har det inte varit öppna dörrar överallt. Jag vände mig bland annat till en polismyndighet, som hänvisade mig till socialsekreterarna fast jag påpekat att detta inte föll under syftet för min undersökning. Personen i fråga var vidare inte särskilt hjälpsam och inga intervjuer från den polismyndigheten genomfördes.

Min förförståelse bestod även av den bild jag hade av hur effektiv och lönsam samverkan borde vara beroende på om socialarbetaren har ett kontor på polismyndigheten eller utgår från socialtjänstens lokaler. Min förförståelse sa mig att närheten till socialarbetaren, som blir när hon eller han har ett kontor i samma byggnad som ungdomsutredarna, borde innebära en bättre statistik gällande medverkan från socialarbetarens sida vid förhör med ungdomarna. Vidare så hade jag föreställningen om att det alltid var en och samma socialarbetare som medverkar vid förhör, med undantag vid sjukdom eller dylikt. Detta oavsett om denne har ett rum hos polisen eller inte.

3.3 Tillförlitlighet

De kanske vanligaste begreppen gällande tillförlitlighet är reliabilitet och validitet. Dock resonerar kvalitativa forskare kring huruvida dessa begrepp bör appliceras på kvalitativ forskning eller ej då denna inriktning inte rör mätningar (Bryman, 2011). Validitet kan förstås som en bedömning av det som har mätts och om det var det som ansågs mätas. Reliabiliteten handlar om tillförlitligheten i mätningen. Resultaten ska vara detsamma vid en upprepad mätning (Jönson, 2010). Katarina Jacobsson (2008) hänvisar till ett par forskare som har föreslagit en översättning av dessa begrepp i syfte att anpassa dem till den kvalitativa forskningsmetoden. Begrepp som *authenticity*, *credibility* och *dependability* är några av de ord som ansetts passa, dock är detta inte allmänt vedertaget bland kvalitativa forskare. Jacobsson pekar på en ordboksdefinition av validitet, som hon tycker bör vara något att sträva efter i vilken undersökning som helst, nämligen ”egenskapen att vara solid, rimlig och välgrundad” (Jacobsson, 2008, s.166). Då kvalitativt orienterade uppsatsskribenter ofta villar in sig i begreppen validitet och reliabilitet i förhållande till sin egen undersökning, så avråder Katarina Jacobsson från att redogöra för dessa begrepp och istället redogöra för de metodologiska problem och förtjänster undersökningen har (Jacobsson, 2008).

För att trovärdigheten för undersökningen och uppsatsen ska bli så hög som möjligt så är det viktigt att texten är transparent och tydligt visar hur process och analys gått till (Ahrne & Svensson, 2011). Min avsikt var att skapa en intervjumall som möjliggjorde för mig att följa upp syftet och som kunde hjälpa mig att få svar på mina forskningsfrågor. Jag gjorde detta i samråd med min handledare och tog till mig de råd och förslag som lades fram. Vidare så intervjuade jag poliser, som står i kontinuerlig kontakt med de aktuella socialarbetarna för att få så hög relevans som möjligt på mitt material. Den förförståelse jag hade med mig när jag genomför undersökningen är viktig att resonera kring för att öka validiteten i uppsatsen. Jag hade pratat med en del poliser om samverkan med socialsekreterare och deras utsagor gjorde att jag bildade mig en uppfattning om hur det ser ut inom olika myndigheter. Jag var medveten om att jag hade denna uppfattning vid inledningen av min undersökning och det var med distans som jag genomförde undersökningen.

Vidare för att få ett så tillförlitligt material som möjligt att arbeta med så använde jag mig av en bandspelare vid intervjuerna. Detta var viktigt för att fånga exakt vad intervjupersonerna sa och inte gå miste om intressanta synpunkter som förmedlades och fraser som användes

(Bryman, 2011). Jag ville inte heller behöva känna stressen över att eventuellt missa något som kunde bli fallet om jag valt att anteckna för hand. Dock antecknade jag sådant, som jag med den tekniska utrustningen inte hade få med, såsom frågor jag vill ställa längre fram i intervjun och gester och grimaser som jag tyckte var relevanta. Jag transkriberade intervjuerna efter hand, allt för att säkerställa att sådant som var svårt att höra inte skulle gå förlorat, då jag efter en tid kanske inte skulle minnas exakt vad som sagts (Ahrne & Svensson, 2011). För att strukturera materialet efter transkriberingen, så använde jag mig av kodning. Jag använde mig av "klipp och klistra"-metoden och skapade dokument där jag lade delar av materialet utifrån teman och kategorier (Jönson, 2010).

3.4 Etiska överväganden

När det gäller etik och forskning så finns det vissa etiska principer, som jag som forskare bör följa. Det är viktigt med rätt bemötande, både i intervjusituationen och när materialet sedan presenteras i uppsatsen. Hänsyn, respekt och tolerans ska visas (Ahrne & Svensson, 2011). Fyra grundläggande krav på individskydd ska vidare följas. Dessa är *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. *Informationskravet* innebär att undersökningens syfte ska delges intervjupersonerna. Vidare så ska de få veta att de har rätt att avsluta sitt deltagande om de så önskar då det bygger på frivillig medverkan (Vetenskapsrådet, 2002; Bryman, 2011). Jag tog hänsyn till detta genom att skicka ut ett e-mail till berörda personer, med den information de behövde veta om undersökningen. Intervjupersonerna fick även information om var de kan ta del av det färdiga resultatet.

Samtyckeskravet innebär att de som är med i undersökningen själva har rätt att bestämma över sin medverkan. I de fall då undersökningen innebär en aktiv insats från de medverkande, så ska alltid samtycke inhämtas (Vetenskapsrådet, 2002; Bryman, 2011). När jag inledde mina intervjuer så hade jag varit i kontakt med personerna i fråga och då också försäkrat mig om att de visste vad undersökningen handlar om och vad som förväntas av dem.

Konfidentialitetskravet innebär att alla uppgifter om intervjupersonerna ska hanteras med största möjliga konfidentialitet. Uppgifterna ska avrapporteras och anonymiseras så att det på så sätt inte går att utläsa vem som sagt vad och varifrån de kommer (Vetenskapsrådet, 2002; Bryman, 2011).

Slutligen så behandlar *nyttjandekravet* det faktum att alla uppgifter som samlats in om enskilda personer endast får användas för forskningsändamål. De får alltså inte ges ut och användas för andra icke-vetenskapliga syften (Vetenskapsrådet, 2002; Bryman, 2011).

4. Tidigare forskning

Just gällande samverkan mellan ungdomsutredare och socialsekreterare i samband med ungdomsförhör så var det svårt att hitta relevant forskning. Jag valde istället att fokusera min sökning till samverkan som rör andra stora områden såsom sjukvård och socialtjänst, då jag menar att övergripande samverkansforskning är applicerbar även på utforskade områden.

Forskning kring samverkan bedrivs inom flera områden, men jag har främst lagt vikt vid svensk forskning inom välfärdsområden som vård och omsorg, hälso- och sjukvård och socialtjänst. Danermark och Kullberg (1999) resonerar först allmänt kring samverkan och att de projektformer samverkan ofta kommer i inte sällan visar mindre lyckade resultat. Samverkan används som form för att komma närmre och lösa problem som finns, men på samma gång genererar samverkan problem som tidigare inte förekommit. Dessa problem, hävdar författarna, hänger ofta ihop med den bild som finns om att personkemi är en lösande faktor. Vidare menar de att även om det som anses som god personkemi är positivt i samband med samverkan så finns det andra förutsättningar för framgång. Fokus i Danermark och Kullbergs bok, *Samverkan- välfärdsstatens nya arbetsform*, är samverkan mellan socialtjänst och psykiatri och vad som händer när problem uppstår och hur det bäst hanteras (Danermark & Kullberg, 1999).

Runo Axelsson och Susanna Bihari Axelsson (2007) nämner integration som begrepp att använda som alternativ då svårigheter finns att skilja samverkan, samarbete och andra näraliggande begrepp åt i den samhällsvetenskapliga litteraturen. Med integration menas kort och gott den helhet olika aktörer eller aktiviteter bildar. Former av integration beskrivs av författarna och där görs en distinktion av de annars svårdefinierade begreppen samordning, samarbete och samverkan (Axelsson & Bihari Axelsson, 2007). Ann Boklund (1995) beskriver även hon skillnaden mellan de olika former av samverkan som finns. Detta gör hon med utgångspunkt i en socialtjänsts organisering. Hon beskriver hur ”icke-samarbete” eller separation kan utgöra en arbetsform och vad detta kan innebära för klienterna ifråga. Hon fortsätter sin beskrivning för att avsluta med det som kan kallas sammansmältning som ytterst sett kan leda till att alla i princip gör samma sak. Boklund problematiserar vidare de olika

formerna av samverkan och säger att de förhållningssätt som yrkesgrupperna måste ha i relation till varandra framgår inte av de olika modellerna. Förutsättningar och eventuellt motstånd som finns i grupperna som ska mötas måste analyseras för att skapa en bättre förståelse för vad de olika formerna av samarbete innebär (Boklund, 1995).

Målgruppen för samverkan råder det ofta en förvirring kring har forskning visat. Den grupp som samverkan ska ske kring benämns med olika begrepp och även då samma begrepp används så associerar olika yrkesgrupper olika och missförstånd kan uppstå. Vidare så har forskning även visat att bristande förtroende för varandras professioner ofta är ett problem. De samverkande parterna har olika regelverk att förhålla sig till samt olika mål att uppnå och detta kan göra att situationer och behov tolkas på olika sätt och skilda prioriteringar görs. Det är viktigt att detta belyses så att tillfredställande samverkan kan ske (Anell & Mattisson, 2009).

Gemensamt för de forskare vars böcker och litteratur jag läst och valt att använda mig av är dels definition och förklaring av begreppet samverkan, men även försök att klargöra för de hinder och förutsättningar som finns för att samverkan ska ha framgång. Som Johansson (2011) skriver så är detta beroende av forskningsinriktning. Vad som anses vara hinder för samverkan respektive framgångsfaktorer varierar om undersökningen gällt strukturella eller kulturella faktorer eller om intressegemenskap eller intressekonflikter bland de som samverkan rör stått i fokus (Johansson, 2011).

4.1 Hämmande faktorer

En hämmande faktor, som förekommer i många fall, är vagt formulerade målsättningar för samverkan och de projekt som bedrivs. Detta har medfört en svårighet att se konkreta mål med samverkan på ett sätt som är nödvändigt för den praktiska verksamheten. Andra faktorer, som har lyfts fram i tidigare studier, är skillnader i människouppfattning, etiska koder och maktstrukturer (Danermark & Kullberg, 1999). Olika ekonomiska intressen och olika regelsystem är också något som brukar nämnas vid hinder för samverkan. Utformningen av finansieringssystem varierar mellan organisationer och olika lagar och förordningar att följa kan skapa problem. Något som anses vara ett stort hinder för samverkan är revirbevakande beteende, vilket är vanligt inom de flesta organisationer. Detta innebär att chefer och andra professionella grupper försvarar sina yrkesroller, kunskaper och synsätt vilket försvårar samverkan (Axelsson & Bihari Axelsson, 2007).

4.2 Gynnande faktorer

Att verksamheterna är organiserade i gemensamma distrikt och i bästa fall samlokaliserade till ett gemensamt hus ses som faktorer som främjar samverkan. När samverkansprojektet börjar är det dock viktigt att alla deltagare har gemensamma referensramar och att en gemensam metod för att utveckla samverkan finns och att mål och principer noga har diskuterats. Gemensam fortbildning för all personal och tvingande lagstiftning är ytterligare exempel på främjande faktorer. Inre faktorer kan också nämnas och dessa kan vara de medverkandes motivation, erkännande och respekt för varandra och den egna yrkesidentiteten (Danermark & Kullberg, 1999).

5. Fortsatt framställning

Före presentationen av den empiri jag samlat in så kommer jag att redovisa för den teori jag valt att använda mig av. Jag kommer att redogöra för teorin i sin helhet så att läsaren ska kunna skapa sig en förståelse för det som komma skall. När detta är gjort så kommer en redovisning av empirin, följt av analys och sammanfattning.

6. Teori

Empirin har lett mig till det dramaturgiska perspektivet, utformat av Erving Goffman. Det dramaturgiska perspektivet ger en möjlighet till en bättre förståelse av den rollfördelning som finns i samverkan mellan ungdomsutredarna och socialarbetarna i samband med ungdomsförhör. Nedan följer en presentation av perspektivet.

6.1 Det dramaturgiska perspektivet

Erving Goffman använder sig av begrepp från teatervärlden för att förklara och analysera det sociala livet människor emellan. Centrala begrepp inom denna teori är framträdande, roll, aktör, publik, interaktion, inramning, team, personlig fasad med fler. Goffman påpekar att en individs handlingar, när han framträder inför andra, kommer att påverka deras definition av situationen. Individen kommer ibland att handla på ett beräknande sätt för att frambringa den reaktion hos de andra som han är angelägen om att få. Individen kan även handla beräknande och uttrycka sig på ett speciellt sätt, inte för att få en viss respons av de andra, utan för att hans sociala status eller traditionen inom hans grupp kräver det. Det sätt individer fungerar på

när de befinner sig i varandras närvaro och det ömsesidiga inflytande de har på varandras handlingar benämner Goffman (2000) som interaktion. En interaktion är all den interaktion som förekommer vid ett och samma tillfälle mellan individer som befinner sig i varandras närvaro. En individ eller aktörs fastställda handlingsmönster som framförs under ett framträdande och som kan framföras även vid andra tillfällen kallas för en roll. Aktören eller individen förutsätter att den roll han spelar ska tas på allvar av de observatörer som finns och observatörerna i sin tur förväntas alltså tro att aktören besitter de egenskaper som framhålls och att uppgiften han utför får de konsekvenser som görs gällande. Aktören kan antingen vara duperad (vilseledd) eller cynisk. Med detta menas att aktörens framträdande antingen kan vilseleda aktören själv så totalt att han är uppriktigt övertygad om att hans framträdande och det han försöker förmedla är äkta eller så kanske aktörens roll inte alls övertygar honom om äkthet och han betecknas då som cynisk. Aktören kan i detta fall styra sin publik och dess uppfattning och övertygelse för att nå andra mål utan att för den sakens skull vara intresserad av andras uppfattning av honom (Goffman, 2000).

Vidare talar Goffman (2000:28) om begreppet fasad och beskriver det som ”den expressiva utrustning av standardtyp som avsiktligt eller omedvetet används av individen under hans framträdande”. Fasaden kan delas in i inramning och personlig fasad. Inramningen (the setting) är platsbunden och omfattar möbler, dekor och ytplanering. Personlig fasad är bundet till aktören själv och är inte platsbundet som inramningen. Personlig fasad är allt från kläder, ålder och kön till utseende, talmönster, ansiktsuttryck och gester (Goffman, 2000).

Goffman (2000:75) använder sig av begreppet team och menar på så sätt en ”en samling individer som samarbetar i framställningen av en rutin”. Medlemmarna i ett team kan framföra liknande individuella framträdanden eller olikartade framträdanden som tillsammans skapar en helhet. För att vidare förtydliga så är ett team en gruppering i relation till en interaktion eller en serie av interaktioner. Det är inte den sociala strukturen eller en social organisation som avgör om ett team förekommer eller inte. Vid en närmare titt på ett teamframträdande så hittas oftast någon som kontrollerar eller regisserar utvecklingen av den dramatiska handlingen. Regissören är själv ibland med och spelar en av rollerna i framträdandet han leder. Goffman ger ett exempel på detta och nämner en präst som under en vigsel låter dörren stå på glänt så att brudgummen och hans bestman kan skynda in när de hör sin stickreplik. Regissören bedömer framträdandet och de eventuellt störande moment som inträffat och om dessa hade förutsetts eller inte. Själva framträdandet äger rum i det som

kallas främre region. De agerande vill att publiken ska uppleva dem som samstämmiga och med ett gemensamt syfte och mål. I den bakre regionen, eller bakom kulisserna, så kan teammedlemmarna diskutera sådant som inte publiken ska eller får höra. Teammedlemmarna kan här koppla av och lämna sin rollgestalt för ett tag (Goffman, 2000).

När två team möts och för en social interaktion så brukar teammedlemmarna upprätthålla illusionen om att de är vad de utgör sig att vara, de håller alltså fast vid sin rollgestalt. Deltagarna strävar efter att lära sig sin plats och att hålla sig till den och detta görs bland annat genom kommunikationer av varierat slag. När det förekommer kommunikationer, som strider mot det rollgestalten ska innehålla, så ger detta en möjlighet att titta på framträdanden i form av teamspel och interaktionsstörningar. I detta så ingår bland annat rollomkastningar, som i sin tur innehåller inofficiell kommunikation och dubbelspel. För att undvika detta och för att teamen ska kunna agera på ett betryggande sätt så krävs tre egenskaper hos teamen. Dessa är vad Goffman (2000) kallar för dramaturgisk lojalitet, dramaturgisk disciplin och dramaturgisk försiktighet (Goffman, 2000).

7. Presentation och analys av empiri

7.1 Inledning

Jag har valt att redovisa empirin utifrån olika teman som gick att skönja vid en genomgång av respondenternas utsagor. Teman valdes utifrån mina frågeställningar, men även utifrån sådant som jag tyckte var av vikt att få redovisa för att få en bredare bild över hur ungdomsutredarna reflekterar över sin samverkan med socialsekreterarna. Jag kommer att presentera empirin i fyra avsnitt och i varje avsnitt följa empirin med analys utifrån vald teori. Efter varje avslutad analys följer en sammanfattning. Jag har valt att benämna kommunerna, som respondenterna arbetar i, som den mindre och den större kommunen. Detta för att på så sätt när det behövs, lättare kunna redogöra för skillnader, men även likheter mellan respondenternas utsagor. Vid citering av respondenterna så har jag valt att skriva IP 1, IP 2 och så vidare efter citaten för att kunna skilja dem åt. IP står för intervjuperson.

7.2 För ungdomarnas bästa

Jag hade inte till syfte att undersöka vad som anses vara för den unges bästa, men då detta kom att utgöra en betydande del av hur ungdomsutredarna reflekterar kring samverkan med

socialsekreterarna så valde jag att belysa detta. Vidare så tycker jag att det ger en större förståelse av hur samverkan mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna ser ut.

Samtliga respondenter uppgav att samverkan sker med den unges bästa i åtanke. Vad som är bäst för den unge bestäms av de två samverkande grupperna, ungdomsutredarna och socialsekreterarna. Huruvida det stämmer överrens med ungdomarnas bild av vad som är bäst för dem framgick inte. "Den unges bästa" var något som kom på tal i samtliga intervjuer. Det var inget som det specifikt frågades efter, utan alla respondenter använde sig spontant av frasen "för den unges bästa". Att samverkan i sig är något positivt och något som gagnar den unge var något samtliga respondenter framhöll, även om definitionen av vad som är bäst för den unge sedan skilde sig åt mellan respondenterna. Respondenterna från den mindre kommunen uttryckte tydligare vad som anses vara till gagn för den unge, men något som framgick i alla intervjuerna var vikten av att veta vad ungdomarna håller på med om helger, kvällar och övrig tid och att detta ska vara känt för så många aktörer som möjligt. Det är viktigt att polis (både de som arbetar i yttre tjänst och utredarna inne), socialarbetare (handläggare och fältarbetare) och skola samverkar och utbyter information så att de ungdomar, som är i behov av någon form av åtgärd, blir synliga och hjälpta.

Man har större framgång som helhet, det är ju att det ska bli bra för den unge om så många som möjligt vet om vad han eller hon håller på med. Och det behöver ju inte bara vara soc då, det kan vara föräldrarna, skolan, ja alla ställen, fritidsgården där den unge finns. Att om man har ett nätverk sig emellan och kan ringa in den här unge och veta vad han eller hon håller på med så gagnar det ju faktiskt den unge. IP 2

IP 2 nämnde även att ungdomar ibland har sagt att de känner att de inte kan göra någonting, då polis och socialtjänst har noga håller koll på dem. Detta gällde inte alla, men IP 2 uppgav att "det känns skönt" att höra att ungdomarna inte är anonyma, utan iakttagna och att det är någon som bryr sig om dem.

Vidare så nämnde samtliga respondenter vikten av att kunna prata öppet med varandra, respondenterna och socialsekreterarna emellan, men i den större kommunen ansågs detta inte alltid vara problemfritt.

Vi har hittat en form vi tycker är bra och den bygger ju mycket på öppenhet och förtroende faktiskt, att vi eh..jobbar för den unges väl kan man säga och det enda sättet att göra det är att man kan prata öppet om det, det går inte att tala i gåtor om vilka som gör vad, utan allt är ju för den unge. IP 1

Vi möts fortfarande än idag av socialarbetare som säger tyvärr jag kan inte berätta det på grund av sekretess, där vi ofta då får ta upp att amen herregud vi jobbar för den unge vi jobbar inte mot den unge. IP 3

Hittills har nämnts sådant i samverkan som sker runt den unge, åtgärder för att det ska bli vad som anses som bäst för den unge. Respondenterna nämnde även sådant som sker i direkt anknytning till eller med den unge, som även detta anses vara för den unges bästa. Att förhören ska ske skyndsamt är något som är viktigt då det gäller unga personer. De ungdomar som sitter gripna, anhållna eller häktade (polis griper, åklagare beslutar om den misstänkte ska anhållas och rätten beslutar om häktning genom häktningsförhandling) ska alltså förhöras så fort det är möjligt. Ytterligare sådant som sker i direkt anknytning till den unge, som anses vara till den unges bästa är att de får en kontakt med socialtjänsten. Flertalet av respondenterna sa att den unges kontakt med socialtjänsten är viktig då polisen inte har det vårdande perspektivet.

Jag kan tycka att hamnar den här av någon anledning så är det ju något som brister någonstans, någonting som har gått snett, något som är tokigt, man har hamnat i fel umgänge, eller har det jobbigt hemma och protesterar på det sättet. Och då kan jag känna att när min uppgift tar slut så har ju inte det hjälpt den unge, det är ju inte någonting som man blir en bättre människa av att komma hit och få kanske en dom, ehm...och då är det ju jätteviktigt med samarbetet med soc att veta att de gör sina uppgifter att de tar över att de går in djupare i det och tar de här unga till sig....
IP 1

Dock nämndes det från den mindre kommunen att de ibland kan känna sig som en blandning av polis och socialsekreterare då de utöver de utredande samtalen även pratar med ungdomarna om familjesituation och privatliv, vilket respondenterna upplevde som positivt. Det uppgavs även att socialsekreterarna ibland kunde falla in i rollen som poliser och utöver den stödjande och hjälpande delen även diskutera möjliga händelseförlopp för brottet. Gällande kontakt med socialtjänst så nämndes också funktionen socialtjänsten har av att föreslå straff och hjälpa till med genomförandet av straffet för den unge, vilket ofta består av ungdomstjänst. Så å ena sidan ansågs det viktigt med den stödjande och hjälpande delen som socialtjänsten har, men å andra sidan att de ser till att den unge får ett lämpligt straff och att straffet blir avtjänat.

De har ju mer det här vårdande perspektivet och där kan ju inte vi erbjuda någonting alls egentligen, men de flesta unga som blir dömda blir ju dömda till någon form utav ungdomstjänst, så att de blir ju inte lagförda i den meningen, den unge är ju inte hjälpt av att få ett strafföreläggande med böter, det bästa för den unge är ju att få den här kontakten med soc och få arbeta av det [straffet] kanske och komma med i ett sånt här program och de har ju grupper och de har ju väldigt mycket att erbjuda. IP 2

IP 2 berättade även att polisen kan ta in en ungdom för ett extra urinprov, då en socialsekreterare uttryckt önskan om få reda på om den unge missbrukar narkotika eller ej.

Respondenterna var överrens om att samverkan är något positivt för den unge och något som kan hjälpa den unge att komma på rätt köl igen. IP 4 uppgav att det är synd om den unge och att brottsliga handlingar ofta kan ses som ett rop på hjälp. Ungdomarna behöver hjälp och den hjälpen ges bäst av socialtjänsten i form av olika program och deltagande i så kallade tjej- och killgrupper. Även att få ungdomar omhändertagna av socialtjänsten anses i den större kommunen som nödvändigt i många fall och en åtgärd som faller in under vad som är bäst för den unge.

Om man märker att det är en ungdom som är på gång..på riktigt..så det kortsiktiga är ju att försöka få dem omhändertagna ju så fort som möjligt så att de får hjälp till slut där.. IP 4

Samtidigt som socialtjänsten ska fungera stödjande och vårdande för den unge så är det även socialtjänsten som skriver yttrande till åklagare om förslag på straff och de ser även till att straffet genomförs. Respondenterna uppgav att deras främsta uppgift är att utreda brott och få personer lagförda för dem. Samtidigt som detta sker så uppgav flertalet att de även ofta pratar ”vett och förstånd” med ungdomarna, där ungdomarna bland annat upplyses om vad som kan hända vid missbruk av narkotika. Utifrån den empiri jag samlat in var det var svårt att hitta en röd tråd genom intervjuerna om vad som anses vara för den unges bästa. De ungdomar som gjort sig skyldiga till brott måste lagföras och straffas och detta anses som sagt ibland vara det bästa för ungdomarna i fråga, men samtidigt ska de vårdas och hjälpas. Poliserna är i främsta hand brottsutredare, men kan när tillfälle ges även diskutera familjesituation och annat med ungdomarna som inte nödvändigtvis faller in under ramen för det brottsutredande arbetet. Ett par av respondenterna nämnde samtidigt att socialsekreterarna kan ta till sig en del av ungdomsutredarnas roll och diskutera sådant som inte faller in under ramen för det sociala arbetet.

7.2.1 Analys

Då individer träffas för att interagera med andra så ska de hålla sig till den roll de tilldelats som faller in i ramen för det egna teamets rutin. Syftet med samverkan med teamkamraterna är att bevara en balanserad blandning av informellt och formellt beteende, lagom med närhet och distans till medlemmarna av det andra teamet. Deltagarna i interaktionen brukar alltså i normala fall sträva efter att lära sig och hålla sig till sin plats (Goffman, 2000). Det praktiska arbetet och uppdelningen av arbetsuppgifter var tydligt fördelat, poliserna brottsutreder och håller förhör med ungdomarna och socialsekreterarna informerar om deras uppgift, om den hjälp och det stöd som finns att tillgå. Dock blev det tydligt vid genomgången av empirin att

rollerna inte var helt tydliga då respondenterna vid olika tillfällen delvis lämnade sin roll för att inta socialsekreterarens och vice versa. Även tycktes det inte helt klart med vad som ingick i beskrivningen för just deras roll. Detta kan ha att göra med avsaknaden av en regissör, vars uppgift är att regissera och kontrollera den dramaturgiska handlingens utveckling (Goffman, 2000). Oftast ses arbetsledaren eller chefen som regissör, dock hade det varit möjligt att i vissa situationer tillägna den lagtext som respondenterna nämnde som styrande av det samverkande arbetet (lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare) rollen som regissör. Goffman (2000) pratar om rollomkastningar och bland annat inofficiell kommunikation. När två team skapar en enighet som en garanti för att den sociala interaktionen ska fungera så använder de mellan sig av en inofficiell kommunikationslinje. Detta kan bestå av talhärmingar, insinuationer, expressiva övertoner med fler. Reglerna för dessa kommunikationer är enligt Goffman (2000) stränga. Den som inlett med att säga något kan förneka att han menat något med det om mottagaren tar illa vid sig och mottagaren i sin tur har rätt att "låtsas som ingenting". Syftet med detta är att framställa sitt eget team som bättre än det andra (Goffman, 2000). Denna del av det dramaturgiska perspektivet kan förklara en del av det missnöje som tycks ligga i kommunikationen mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna i den större kommunen. Respondenterna från den större kommunen upplevde en frustration över att ej kunna kommunicera fritt med socialsekreterarna gällande ungdomarna i fråga och påtalade detta vid samtal med socialsekreterare genom att bland annat säga "amen herregud vi jobbar för den unge vi jobbar inte mot den unge". Med detta uttryck kan det vara så att respondenterna från den större kommunen belyser sin omtanke om ungdomarna och på samma gång menar att om socialsekreterarna också är måna om ungdomarna så borde de kommunicera fritt gällande ungdomarna. Vidare så menar Goffman (2000) att den inofficiella kommunikationen ger möjligheten för ett team att ge en inbjudan om en förändring i interaktionen som involverar ett framträdande med ny uppsättning roller (Goffman, 2000). De nya rollerna i det här fallet skulle innefatta nya regler gällande utbyte av information, som i sin tur skulle leda till ett bättre samarbete för de ungas skull.

Ungdomsutredarnas främsta syfte i samband med förhören är att brottsutreda så att rätt personer kan lagföras för det begångna brottet. Vidare nämndes att det bästa för ungdomarna är att få kontakt med socialtjänsten och att arbeta av sitt straff. Enligt en av respondenterna så är ungdomarna inte hjälpta av att få strafföreläggande med böter. Detta kan ha att göra med ett antagande om att föräldrar till ungdomar i många fall betalar av ungdomarnas straff och att ungdomarna i de fallen "kommer undan". Samtidigt som kontroll och disciplinering av

ungdomarna var viktigt, så fanns det en tanke om omsorg och vård bland respondenterna gentemot ungdomarna. Respondenterna pendlar mellan en tanke om att vårda och straffa, vilket skapar en kluvenhet som suddar ut gränsen något mellan ungdomsutredaren och socialsekreteraren och de olika roller de besitter. En medvetenhet om att delvis lämna sin roll för att inta rollen av en socialsekreterare fanns hos respondenterna från den mindre kommunen. Detta kan förstås utifrån det som Goffman (2000) kallar dubbelspel, ett begrepp som går in under rollomkastningar. Gällande dubbelspel så hänvisar Goffman (2000) till underordnad och överordnad, vilket inte är väsentligt i förhållande till min undersökning och alltså inte kommer att läggas någon vikt vid.

Dubbelspel ses som en kommunikationsteknik som innebär att två personer kan ”överföra information till varandra på ett sätt eller i en fråga som är oförenlig med deras officiella relationer” (Goffman, 2000, s.170). Åtgärder kan diskret föreslås och initieras utan att den som föreslagit behöver ta något egentligt ansvar för detta. När relationen mellan två team innehåller ett öppet motsatsförhållande (det ena teamet är i det här fallet av vårdande och stödjande karaktär och det andra av kontrollerande och disciplinerande karaktär) så kan detta leda till tillfälliga rollomkastningar som innebär fraterniseringsproblem, det vill säga ett kamratligt umgänge, som kan leda till en olämplig relation. De två teamen kan upptäcka gemensamma drag och ett gemensamt språk, som för dem samman till ett team i sig. Kärnpunkten i detta är inte att hemligheter som kan finnas inom teamen skulle avslöjas, utan att motsättningen som finns mellan teamen kan ifrågasättas (Goffman, 2000). Det olämpliga i relationen mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna ligger inte i något som direkt påverkar ungdomarna, utan i det som kan ske när rollerna suddas ut och diskussioner förs som endast innefattar information som rör den ena yrkeskategorin. De motsättningar som kan finnas mellan teamen, som kan ifrågasättas vid ett för kamratligt umgänge, kan vara olika utgångspunkter och syften med framträdandena för de olika teamen. Ungdomsutredarna har det brottsutredande ansvaret och socialsekreterarna har det stödjande ansvaret. Detta gäller i den mindre kommunen där respondenterna tycktes uppleva ett närmre och mer kamratligt förhållande till socialsekreterarna än respondenterna i den större kommunen. Ett teams framträdande är inte en respons på en enda social verklighet. Ett framträdande är något ett team delvis kan avlägsna sig från och då samtidigt spela upp andra framträdanden som respons på en annan verklighet. Även om de agerande menar att den officiella versionen är den ”verkligaste” verkligheten så kommer de att ge uttryck för en rad olika verklighetsversioner, som inte brukar gå hand i hand med varandra (Goffman, 2000).

7.2.2 Sammanfattning

Samtliga av respondenterna uppgav att det samverkande arbetet är till för de ungas bästa. Vad som ansågs vara för de ungas bästa varierade lite och det pendlade mellan omsorg och kontroll. Anledningen till detta kan vara att respondenterna försöker hitta mjuka delar i sitt arbete, som kan väga upp det kontrollerande och disciplinerande arbetet och lagförandet av personer som begått brott. Detta leder i sin tur till att respondenterna, dels omedvetet men även medvetet, delvis lämnar sin roll vilket kan förstås utifrån Irving Goffmans dramaturgiska perspektiv och det han kallar rollomkastning. Det ser olika ut för den mindre och den större kommunen, vilket kan ha att göra med att det i den mindre kommunen förekommer en mer kamratligt relation mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna än i den större kommunen. Genom dubbelspel så överför respondenterna och socialsekreterarna i den mindre kommunen information till varandra som står i konflikt med deras officiella relation.

I den större kommunen så verkar inte samma kamratliga relation vara aktuell, utan motsättningar mellan teamen verkar vara vanligare här. Inofficiell kommunikation används vilket innebär att ett team uttrycker sig på ett visst sätt gentemot det andra teamet för att framställa sig själv i bättre dager. Det initierande teamet kan, genom att förneka att det menat något med kommentaren, göra sig fri från ansvar. Avsaknaden av en regissör, som styr det samverkande arbetet, kan vara en av anledningarna till varför rollomkastningar verkar vanligt i arbetet mellan ungdomsutredarna och socialarbetarna.

7.3 Syftet med samverkan

När respondenterna fick frågan om vad syftet med samverkan mellan ungdomsutredare och socialsekreterare i samband med ungdomsförhör så nämnde samtliga initialt att det är för den unges bästa. Det ska gemensamt arbetas för den unges bästa. En uppgav också att samverkan är till för att följa lagen, LUL.

Ja, det är ju till att se till den unges bästa, att man har större framgång som helhet...IP 1

Helt klart att det unge ska ha stöd och hjälp...IP 2

Bådas arbete, det handlar om den unge, att hjälpa den unge på rätt köl igen. IP 4

Ja, syftet är ju så klart för den unges bästa...IP 5

Ovan är det som sades initialt. Vidare så uppgavs det att syftet är av kompletterande karaktär då socialsekreterarna tar vid där polisernas arbetsuppgift tar slut. Respondenterna nämnde att framgång nås bäst genom ett helhetsperspektiv. Både ungdomsutredarna och socialarbetarnas arbeten behövs för att nå målet med att förmå så många ungdomar som möjligt, som är/blir aktuella inom polisen, att sluta med brottsliga handlingar. IP 3 och IP 4 sa att dåliga mönster och kriminellt tänkande måste brytas. Rollerna och de arbetsuppgifter, som kommer med samverkan, upplevs som mycket tydliga. Ungdomsutredarna anser sig för det mesta ha klara arbetsuppgifter och likaså gäller för socialsekreterarna för att samverkan ska fungera så tillfredställande som möjligt.

I grund och botten så jobbar vi ju faktiskt för samma sak med att få den unge på rätt köl igen..sen att vi har olika roller så att säga, men slutprodukten är ju den samma, vi vill att slutprodukten ska vara den samma...att de ska sluta med brott. IP 3

När min uppgift tar slut [...]då är det ju jätteviktigt med samarbetet med soc att veta att de gör sina uppgifter att de tar över att de går in djupare i det och tar de här unga till sig i de här. IP 1

Vid något tillfälle så upplevde en av respondenterna att rollerna varit mindre tydliga. Detta har varit under förhör då socialsekreteraren avbrutit och velat ställa en fråga till den unge, men då detta inte ingår i de uppgifter socialsekreteraren har i samband med förhör så har ungdomsutredaren inte tillåtit detta.

När socialhandläggarna kommer hit och ska vara med på förhör så är deras uppgift bara att sitta tysta och lyssna. Sedan får de ju tid efter förhöret är slut och då lämnar jag och då får de sitta tillsammans med ungdomen och föräldrarna och prata en stund, men under själva förhöret så är det jag som styr så där har de inget att säga, de får inte yttra sig. Sedan händer det någon gång då och då, inte ofta, men ibland att det är någon som kan jag få lov att säga ngt här men nej det är inte aktuellt så då får man ta det efteråt. IP 5

Vidare så skildes det på syftet med samverkan i sin helhet och syftet med respektive yrkesgrupps arbete. Flertalet av respondenterna uppgav att deras syfte är att utreda brottet som är aktuellt och ta reda på vad som hänt och vem som är skyldig. Samtidigt som syftet för utredarna uppgavs vara att lagföra rätt personer, så uppgav IP 2 att syftet inte enbart var att få ungdomarna ifråga dömda, utan att också utifrån arbetslivserfarenhet berätta vad som händer när man hamnar i missbruk. När de sedan är färdiga med sitt arbete så lämnas det över till socialsekreterarna som tar vid.

Ytterligare ett syfte med samverkan som gick att utläsa ur empirin var det att socialsekreteraren, som är med under förhörssituationen fungerar som ett stöd och en trygghet

för ungdomsutredaren, tillika förhørsledaren. Socialsekreteraren ses som en oberoende part som dels kan rådfrågas efter avslutat förhör, men även användas som vittne om en situation skulle uppstå som kräver detta.

Vi samtalar mycket efteråt, för det är ganska skönt att ha en objektiv person med under förhöret så efteråt har man kvar den här socialsekreteraren och frågar, vad tror du egentligen? Var inte det här konstigt? IP 2

Det blir ju som en oberoende part ju och det är lite grann en trygghet för mig, framförallt som jag sitter ensam som polis så att det inte är någonting som händer i efterhand, att de [ungdomarna] på något vis skulle anmäla mig för något. Då har jag socialsekreteraren som är oberoende part att kunna...ja förstår du...det blir en trygghet för mig ...och det är både i de fallen där det är en misstänkt och även när man ska höra ungdomar som är under 15 år..då sitter ju också socialhandläggaren med som ett litet vittne kan man säga om någonting skulle hända efteråt...så det är ju bra. IP 5

Fyra av fem respondenter uppgav att ungdomarna ofta har en annan attityd när de är hos polisen, än vad de har när de träffar socialsekreterare från socialtjänsten. Ungdomarna anses vara tuffare och ha en betydligt sämre attityd när de kommer till polisen för förhör. För socialsekreterarna ska få en klarare bild över den unge och hans eller hennes beteende så är det bra att de sitter med under förhören.

Jag tror inte någon unge kan lura oss. Det är ju lätt annars att de kan sitta och slå i socialsekreteraren än det ena än det andra, men i och med att de är med hela vägen så har de en jättebra uppfattning om den här unge, de har precis klart för sig. Jag tror det är jätteviktigt att de sitter med under förhören för de får en jättetydlig bild av den här unge, för när den unge kommer sen så kanske den lägger fram något helt annat hos soc annars. IP 2

Soc är med också för att se hur den unge uppför sig gentemot oss poliser, för de kan ha ett ansikte mot poliserna, ett mot föräldrarna och ett mot soc, Så det är väldigt bra när soc kan se hur de beter sig. IP 4

Skulle det vara så att socialsekreteraren ej kan infinna sig vid förhör så skrivs information om dåligt uppförande mot polis eller föräldrar ner och överlämnas till socialsekreteraren. Så syftet med samverkan blir alltså även att se till att socialtjänsten får uppgifter om ungdomarnas (dåliga) beteende, attityder och uppförande genom att de antingen själva medverkar vid förhören eller genom att få information från poliserna i efterhand. Det nämndes inget om att socialsekreterarna även får uppgifter om gott uppförande.

Slutligen så lades det fram att samverkan även har till syfte att effektivisera för främst socialtjänsten, men även för den unge och dennes föräldrar eller vårdnadshavare. Socialsekreterarna tar ofta tillfälle i akt och har samtal med den unge och föräldrarna efter förhöret och på så sätt så slipper inblandade ytterligare ett inbokat möte hos socialtjänsten.

Detta upplevs som positivt även då det inte är helt ovanligt att föräldrar och ungdom inte kommer till avtalat möte på socialtjänsten, men de finner sig alltid hos polisen.

Det som är syftet med samverkan också är att spara in tid. När socialtjänsten är med här på förhör så kan de ju ta tillfälle och prata med den unge efter och då behöver inte den unge komma till ytterligare ett möte nere hos socialtjänsten utan det blir ju två flugor i samma smäll så att säga. Så det är ju både då för den unge och dennes föräldrar och socialtjänsten, att man inte behöver boka in ytterligare en tid. IP 5

[...] många handläggare passar på att..för det ser vi till om de behöver...att efter förhöret så kan de sitta kvar så kan de ha sina samtal med den unge och föräldrarna, därför att det är inte ovanligt att den unge och föräldrarna inte kommer till socialförvaltningen när man kallar dem, men däremot så kommer de hit och då passar de på att ha sina samtal här..så att eh..vi hjälps åt hela tiden. IP 3

7.3.1 Analys

Ett syfte med att socialsekreterarna sitter med under förhören uppgavs vara för att de ska få en bild av den unge, rätt uppfattning, men anledningen till detta tycks skilja sig åt mellan den mindre och den större kommunen. I den mindre kommunen så verkar det vara för att den unge inte ska ändra sin historia och uppge något annat för socialsekreteraren än vad som sagts hos polisen. I den större kommunen så uppgavs det att ungdomarna har en sämre attityd hos polisen och att det därför är bra att socialsekreteraren sitter med under förhör och får se hur den unge uppför sig.

Effektivisering och tidssparande som sker genom att socialsekreteraren kan hålla möten med den unge och hans eller hennes föräldrar direkt i anknytning till förhör, att säkerställa för socialsekreteraren att hon/han verkligen får tag på den unge (då de alltid närvarar hos polis, men desto mer sällan hos socialtjänsten), kompletterande karaktär, helhetsperspektiv och slutligen att så många ungdomar som möjligt ska sluta med brottsliga gärningar är de syften som angetts med samverkan mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna i samband med ungdomsförhör. Att samverkan skulle vara för de ungas bästa var det som sades initialt, men jag tolkar det som något som ”ska” sägas. Det kan vara så att jag hade fått ett annat svar om jag kom i egenskap av polisstuderande och inte socionomstuderande. Utifrån Goffmans dramaturgiska perspektiv så kan en tolkning av detta vara att ungdomsutredarna spelade en roll gentemot mig i egenskap av publik. Olika roller spelas beroende på vem som är publik (Goffman, 2000).

Syftet med samverkan mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna i samband med ungdomsförhör tycks innefatta flera delsyften. För att förstå vad som krävs av både ungdomsutredarna och socialsekreterarna för att uppnå ett effektivt arbete, så kan den del av det dramaturgiska perspektivet som handlar om försvarsattribut och försvarsåtgärder vara till hjälp. Dramaturgisk lojalitet, dramaturgisk disciplin och dramaturgisk försiktighet är de centrala begreppen här, men även främre och bakre region kommer att nämnas.

Teammedlemmarna måste uppträda som om de har accepterat vissa moraliska förpliktelser och de får på så sätt inte förråda teamets hemligheter mellan framträdandena. Dramaturgisk lojalitet uppstår då teammedlemmarna håller fast vid förpliktelserna inom teamet. Deltagarna måste hänge sig åt teamet och kunna ta en biroll utan att visa missnöje och de måste vidare gå upp i sin roll tillräckligt mycket så att de inte låter falska inför publiken (Goffman, 2000). Publiken är, i de fall ett förhör är pågående, främst ungdomarna, men det kan även vara socialsekreterarna då deras huvudsakliga uppgift under förhöret är att vara åskådare och icke deltagande. Utanför förhørsrummet kan publiken ses som socialsekreterarna i de fall då ett antagande om att teamen gäller en uppdelning mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna görs gällande. Övrig polispersonal kan fungera som publik i de fall ungdomsutredarna och socialsekreterarna ses som ett gemensamt team utanför förhørsrummet. Paralleller kan dras till det Goffman (2000) benämner som främre och bakre region. I den främre regionen pågår ett framträdande och vissa bestämda normer måste upprätthållas. I den bakre regionen kan de agerande slappna av och lämna sin roll (Goffman, 2000). I de fall socialsekreterarna benämns som publik så befinner de sig alltså i en främre region då ett upprätthållande av de aktuella rollerna måste ske. Skulle ungdomsutredarna och socialsekreterarna befinna sig i en bakre region så kan de alltså slappna av och lämna sin roll. Min uppfattning är att detta nästa aldrig sker då respondenterna och socialsekreterarna är tillsammans. Nästa tema och analysdel beskriver detta mer ingående. Vidare så nämnde respondenterna att ungdomarna visar upp olika attityder beroende på om de befinner sig hos polisen eller på socialtjänsten och att ett av syftena med samverkan således blir att alla inblandande ska få "rätt bild" av den unge. Utifrån det dramaturgiska perspektivet så spelar alltså även ungdomarna roller, som ser olika ut beroende på vilken scen de befinner sig. Respondenterna vill att ungdomarna ska spela "rätt roll" och inte vilseleda socialsekreterarna genom att spela upp en roll på socialtjänsten som inte stämmer överrens med den roll som spelas hos polisen.

Att det samverkande arbetet mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna är av kompletterande karaktär och gör att teammedlemmarna får ett helhetsperspektiv blir först om det förekommer dramaturgiskt lojalitet. Ungdomsutredarna måste kunna lita på socialsekreterarna inom ramen för samverkan och information som utbyts måste stanna i teamet. Socialsekreterarna får information från ungdomsutredarna gällande ungdomar och de brottsmisstankar som är riktade mot dem och det är viktigt att inte socialsekreteraren nämner något för ungdomen som kan äventyra kommande förhör. Kan de upprätthålla detta och hålla sig till den taktik, eller arbetssätt som är utarbetat så förekommer alltså dramaturgisk lojalitet. Då detta förekommer så vet alltså alla i teamet "sin plats" och är hängivna de andra och helt införstådda med vad som ingår i rollen för det egna framträdandet. Väl då så utbyts information, tankar och funderingar som gör att ett helhetsperspektiv gällande ungdomarna kan ses då de båda yrkesgrupperna kompletterar varandra med kompetens och erfarenhet. Det verkade som om det i den mindre kommunen förekommer lojalitet, men lite tveksam är jag om ungdomsutredarna och socialsekreterarna kommit så långt i den större kommunen. I den mindre kommunen uppgav respondenterna att de lämnar plats åt socialsekreterarna så att de kan komma med sina tankar och funderingar, respondenterna går alltså tryggt in i en biroll. De meningsskiljaktigheter som verkar förekomma mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna i den större kommunen gör alltså att jag ställer mig frågande till om dramaturgiskt lojalitet finns och i förlängningen alltså till om detta gör att det blir svårare att eftersträva syftena med samverkan.

Avgörande för upprätthållandet av ett framträdande är att varje teammedlem har dramaturgisk disciplin, som bevaras under hela rollframställningen. Aktörerna måste hitta en balans mellan att vara skenbart uppslukade av sina roller och samtidigt ha en känslomässig distans till framställningen för att kunna ta sig an oförutsedda inslag. De som besitter dramaturgisk disciplin gör inga felsteg eller använder sig av oavsiktliga gester under framträdandet. Skulle en teammedlem göra sig skyldig till olämpligt beteende så kan den med dramaturgisk disciplin enkelt skylta över det och få det att se ut att tillhöra den egna rollen (Goffman, 2000). Ett av syftena med samverkan som respondenterna från den större kommunen nämnde var att alla inblandande, ungdomsutredarna och socialsekreterarna, skulle få rätt bild av den unge. Ungdomarna kunde, enligt respondenterna från den större kommunen, ofta visa en sämre attityd hos polisen än vid möten med socialsekreterare på socialtjänsten. Dramaturgisk disciplin hjälper till på så vis att ungdomsutredarna kan genomföra förhören utifrån sin roll, men samtidigt vara beredda på att ungdomarna kan göra eller säga något som gör att

ungdomsutredarna snabbt måste agera. Vidare nämner Goffman (2000) att kärnpunkten ligger i att kunna behärska ansiktsuttryck och röst (Goffman, 2000). Detta tror jag är nödvändigt när det gäller den typen av arbete som samverkan mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna innebär. Det gäller för teammedlemmarna att inte bli provocerade av den dåliga attityd som ungdomarna enligt respondenterna uppvisar och att behärska ansiktsuttryck då anmärkningsvärd information delas. Goffman (2000) menar vidare att detta är det slutgiltiga testet när det gäller skicklighet som rollframställare (Goffman, 2000).

De ovan nämnda begreppen, dramaturgisk lojalitet och dramaturgisk disciplin, är vad som krävs av teammedlemmarna för att framträdandet ska hållas igång. Utöver detta är det viktigt att iaktta klokhet och försiktighet. För att teamet ska ha framgång i sitt arbete så ska iscensättandet av framträdandet ske klokt och försiktigt och möjliga tänkbara utgångar ska beaktas och alla tillgängliga resurser ska användas. Detta är vad som kallas dramaturgisk försiktighet. En försiktig aktör väljer teammedlemmar som är lojala och disciplinerande och ytterligare en fördel är om teamet är begränsat till sin storlek (Goffman, 2000). Respondenterna från båda kommunerna nämnde att möten hålls regelbundet där ungdomar som är aktuella för det samverkande arbetet diskuteras. Detta gör att en viss planering kan ske och teammedlemmarna kan utnyttja varandras erfarenhet och kunskap så att ungdomarna kan mötas på ett tillfredställande sätt. Dock kan de inte själva välja vem från socialtjänsten de ska samverka med och inte heller hur många som ska ingå i teamet. Som nämnts tidigare så verkar samverkan fungera på ett mer tillfredställande sätt i den mindre kommunen. Respondenterna verkar ha en mer kamratlig relation till socialsekreterarna än respondenterna från den större kommunen. Även om respondenterna inte själva kan välja vem de ska samverka med från socialtjänsten så kan en av anledningarna till en nöjdare inställning vara att kommunen är mindre och således ingår färre personer i det samverkande arbetet. Enligt Goffman skulle detta kunna öka förutsättningen för en lyckad utgång av arbetet.

7.3.2 Sammanfattning

Det krävs mycket av ett samverkande team för att arbetet ska ske på ett sätt som ökar möjligheterna för att nå syften och mål. Teammedlemmarna måste kunna lita på varandra, vara disciplinerande och kloka när de planerar och genomför arbetet. De måste hänga sig åt rollen och inte vara rädda för att ta ett steg åt sidan och inta en biroll när så krävs. Samtidigt som detta sker så måste de vara vaksamma och beredda på oförutsedda händelser som kan komma att kräva snabba beslut och god samarbetsförmåga. Det kan vara så att den nöjdare

inställningen som tycks finnas i den mindre kommunen bland respondenterna kan komma av att färre personer är inblandade i det samverkande arbetet. Det verkar som om det då blir lättare att hålla lojaliteten uppe och ta del av och utnyttja varandras kompetens och kunskap.

7.4 Samverkan före, under och efter förhör

Det fanns en del likheter mellan den större och den mindre kommunen, men även skillnader, så därför kommer jag att redovisa i två avsnitt hur struktur och organisering uppges se ut för respektive polismyndighet gällande samverkan mellan ungdomsutredare och socialsekreterare i samband med ungdomsförhör. Slutligen kommer en kort sammanfattning att göras för att förtydliga det samverkande arbetet som sker före, under och efter förhören med ungdomarna. Den empiri jag valt att kalla struktur och organisering följer upp mitt syfte och den frågeställning jag har som gäller hur jag kan förstå mig på samverkan mellan ungdomsutredare och socialsekreterare i samband med ungdomsförhör.

7.4.1 Den mindre kommunen

När ungdomsutredarna får in en polisanmälan, som gäller en ungdom som är över 15 år men under 18 år, så faxas alltid en kopia på anmälan till socialtjänsten. Anmälningar som rör personer under 15 år går via polisen, men sedan direkt till socialtjänsten. Det är i de flesta fall inte polisen som utreder dessa brott utan utredningen handläggs av socialtjänsten. Dock utreder polisen brott där den misstänkte är under 15 år om det rör sig om väldigt grova våldsbrott.

Sedan är det ju så när det gäller barn som är under 15 år så går ju anmälan direkt till soc. Det går via oss och direkt till soc. Så då har ju vi ingen inblandning alls egentligen om det inte är ett väldigt grovt brott, om det är lägst två år på straffskalan, om det är grova våldsbrott då ska polisen också utreda det, men är det då ungdomar under 15 så tar soc vid direkt där och kallar till samtal också. IP 2

Anmälningar, som rör personer mellan 15 och 18 år, faxas till socialtjänsten så att de ska få kännedom om att en viss ungdom är misstänkt för brott och därmed föremål för en polisutredning. Anmälan presenteras för gruppen på socialtjänsten som har till uppgift att samverka med ungdomsutredarna och sitta med under förhören. Gruppen består av tre personer, varav en av dessa fungerar som den huvudsakliga kontakten för ungdomsutredarna.

Det första vi gör då är att vi faxar en kopia på anmälan till soc så att de får kännedom om att det här brottet är begånget av den här killen, sen brukar vi inte höras av

någoting så direkt utan jag håller mina förhör kan man säga med målsägande och vittnen. IP 2

Respondenterna uppgav att ungdomarna och anmälningarna delas upp ungdomsutredarna emellan beroende på vem som haft den huvudsakliga kontakten om det är en ungdom som varit föremål för polisutredning tidigare. Skulle det vara så att en av ungdomsutredarna har en personlig kontakt med en ungdom så tilldelas anmälningen mot ungdomen en av kollegorna. Vidare när förhör sedan ska hållas så kontaktar respondenterna ansvarig från socialtjänsten, vilket oftast är en och samma person. Samarbetet med socialtjänsten upplevs av respondenterna som väldigt bra och positivt och det är ytterst sällan som socialsekreteraren inte kan sitta med vid förhör. En av respondenterna uppgav att personen från socialtjänsten alltid har tid att medverka vid förhör då det upplevs som väldigt viktigt att få en kontakt med ungdomen i fråga.

[...] då har hon alltid tid, hur pyttit än brottet är, så kommer hon för hon tycker det är viktigt att få träffa de här ungdomarna...IP 1

[...] sen ringer man till soc och berättar tid för förhör för då ska de alltid sitta med, beredas möjlighet att sitta med, men vi har ju väldigt bra samarbete här i [den mindre kommunen] med soc så det är nästan utan undantag så sitter de med i förhöret. IP 2

Under själva förhörssituationen så ska socialsekreteraren sitta med tyst. Det ingår inte i dennes uppgift att ställa frågor utan medverkan ska ske i tysthet. Efter avslutat förhör så kommer socialsekreteraren till tals och får bland annat tillfälle att presentera sig och förklara syftet med sin medverkan.

[socialsekreteraren] kommer till tals efter förhöret när jag skriver rent lite grann, så presenterar [socialsekreteraren] sig och sin roll att..berättar att den unge tillsammans med föräldrarna kommer bli kallade till socialkontoret så småningom. De kanske bestämmer en tid när de sitter här och vad avsikten är med det, kolla lite grann hur de har det hemma om de är i behov av hjälp. IP 1

Detta är vad som anses tillhöra de vardagliga rutinerna. Vidare, något som sker kontinuerligt var tredje vecka är ett gemensamt möte. Då träffas socialsekreteraren och dennes kollegor och ungdomsutredarna för att gå igenom aktuella ärenden. Socialsekreterarna arbetar även som fältarbetare, så information de får till sig från ungdomar och annat av vikt förmedlas till ungdomsutredarna under de regelbundna mötena.

Då samlas vi varannan gång här och varannan gång där och då är det vi tre ungdomsutredare här i [den mindre kommunen] och de tre socialsekreterarna. Då

presenterar vi det material vi har med ungdomar och mycket av det känner de kanske redan till, men vi spinner vidare på det och tar upp om vi har fått in några nya anmälningar. Nu har de ju redan fått på faxen så de känner ofta redan till, men vi pratar lite kring den här unge och vi tar också upp fortsatt prat om ungdomar som vi har haft och ungdomar som kanske ligger i riskzonen..så vi pratar väldigt öppet där kan man säga om vad som är aktuellt i stan. IP 2

[---]då vet jag eftersom vi har möten var tredje vecka så vet jag vilka som återkommer och som är i soc grupper, killgrupp och tjejgrupp, ehm att man pratar lite grann om det där, man går inte in i detalj det är inte det som är meningen att berätta precis hur det går för den och den men ibland gör man ju det ändå om man är lite extra bekymrad för ngn. Så vi har väldigt tydliga gränser emellan, jag eh gör ju bara mitt jobb och sen lämnar jag över till soc. IP 1

Även om det för det mesta förefaller sig att socialsekreteraren, som har den huvudsakliga kontakten med ungdomsutredarna, kan medverka vid förhör så infaller stunder då detta inte är möjligt. I första hand kontaktas då socialsekreterarens kollegor, men skulle även de visa sig ha förhinder vid tiden för förhöret så tar ungdomsutredaren kontakt i efterhand med socialsekreteraren som vanligtvis närvarar och ger en genomgång om vad som sagts och om det är något anmärkningsvärt ungdomsutredaren tänkt på under förhöret. IP 2 poängterade att det, i den mindre kommunen, tas personlig kontakt med socialsekreteraren när denne ej kunnat närvara vid förhör.

Kan inte just [socialsekreteraren] som har den uppgiften här så skickar hon någon av sina andra två kollegor som jobbar i fältgruppen, men skulle det nu vara så att det inte funkar alls och vi tycker att det är viktigt så hör jag av mig till [socialsekreteraren] efter förhöret och hon är medveten om att förhöret är den här dagen såklart så tar hon kontakt med den här familjen som det berör och kallar till ett möte hos sig. Och har det då kommit fram något under förhöret som jag tycker är anmärkningsvärt, det kan ju vara samspelet i familjen, man kan se att det inte, ja att det verkar rörigt på något sätt, så får hon reda på det. Man gör en debriefing. IP 1

Respondenterna uppgav att de även hjälper till med ungdomsutredningar i grannkommuner, där det på grund av tids- och personalbrist finns ett överskott av outredda anmälningar. I dessa kommuner fungerar samverkan med socialsekreterare, kopplade till ungdomsförhören, inte så tillfredställande som i den mindre kommunen. På samma sätt som i den mindre kommunen, så får socialtjänsten polisanmälningar faxade till sig och socialsekreterare bereds möjlighet att medverka vid förhören, men ofta så infinner de sig inte och har oftast inte heller meddelat detta per telefon. Detta upplevs som väldigt frustrerande, men då det gäller en kommun annan än den ungdomsutredaren normalt sett arbetar i och ett internt problem där så vidtas inga åtgärder, annat än att det vid stormöten med åklagare diskuteras utan vidare förändring. IP 1 uppgav att hjälp även ges åt [en annan kommun] då de har för många anmälningar som inte

hinns med. Inte heller där fungerar samarbetet med socialsekreterarna tillfredställande nog enligt respondenterna från den mindre kommunen.

Så har vi [kommunen som erhåller hjälp], för det händer att de också har alldeles för många ärenden och för att de ska mäta med det så skickar de över ett antal till oss. Och det är lika dåligt där kan jag säga, det känns mer som regel att när det är småbrott, som jag ändå tycker är allvarliga för det är unga människor, så svarar de inte ens och de kommer inte på förhören. IP 1

7.4.2 Den större kommunen

I den större kommunen så har en socialsekreterare från socialtjänsten ett tjänsterum i polishuset, vilket innebär att till skillnad från den mindre kommunen där polisanmälan faxas till socialtjänsten, så får socialsekreteraren polisanmälningarna direkt från ungdomsutredarna. Visar det sig att det finns en misstänkt i ärendet (polisanmälningar kan göras utan att någon misstänkt gärningsman finns) så tar socialsekreteraren reda på om den misstänkta ungdomen redan har en kontakt, en handläggare, inom socialtjänsten och vid fall då det finns så är det handläggaren i fråga som ska beredas möjlighet att medverka vid kommande förhör. Skulle handläggaren inte ha möjlighet att medverka, så medverkar socialsekreteraren som sitter i polishuset. Skulle även denne inte kunna så genomförs förhöret ändå, men det skrivs in i förhørsprotokollet att socialtjänsten inte var närvarande.

Vi har ju en socialarbetare som jobbar [här i polishuset] så vi har ju daglig kontakt med [socialsekreteraren] och det är via [socialsekreteraren] som vi också får kontakt med de andra handläggarna [...]så vi har ju näst intill ständig kontakt med inte bara [vår socialsekreterare] utan även de andra nere på byrån. IP 3

[---] så förutom [vår socialsekreterare] så har vi ju xx [socialsekreterare] till som sitter nere på socialtjänstens kontor som också är lite utav samordnare kan man säga. De är också handläggare för en del ungdomar men de har också lite av den samordnaruppgiften så som jag har förstått det. Så om inte [vår socialsekreterare] är här så finns det alltid möjlighet att prata med dem istället. Och sen när man väl får uppgifter på den handläggaren som har den här ungdomen så kontaktar jag dem, för dels för att höra om hur de har det tidsmässigt eller om jag redan har bokat in ett förhör så kontaktar jag dem så fort jag har bestämt tid så att säga och det är ofta advokaten som får styra lite grann tidsmässigt för det är väl de som är mest uppbokade. IP 5

IP 5 uppgav även att i de fall då varken socialsekreteraren i polishuset eller socialsekreterarna från socialtjänsten kan närvara vid förhöret så kan de ta del av förhørsprotokollet i efterhand om de vill. IP 3 sa att socialtjänsten alltid får ta del av vad den unge har gjort och vad misstanken gäller, men det var oklart om den större kommunen har som rutin att meddela vad som sagts i förhöret eller om det ligger på socialtjänstens ansvar att själva ta del av innehållet.

Vidare så berättade respondenten att det ibland kan förekomma att det är två handläggare med under ett förhör, men att anledningen till detta är okänd.

[---] Ibland är det inte bara en socialarbetare, ibland är det två stycken, om det är två handläggare per barn och varför det är så det vet jag inte, kan vara för att det är mycket att göra inom familjerna det vet vi inte. IP 3

Precis som i den mindre kommunen så förekommer det regelbundna möten. Möten hålls en gång i veckan och då är det, förutom ungdomsutredarna och socialsekreterare hos polisen och från socialtjänsten, även poliser som arbetar i yttre tjänst och det mobila teamet som närvarar. Poliserna i yttre tjänst som närvarar är så kallade ”prickade” poliser som arbetar med ungdomar ute. Mobila teamet är fältarbetare som arbetar ute under obekvämt arbetstid där ungdomarna vistas.

[mobila teamet] är de som är ute och jobbar så jag tror att de är anställda av kommunen så de kör runt och jobbar..de är rörliga..de är på [stan], de är på fritidsgårdarna, beroende på var det är problem. De jobbar mycket med våra utepoliser, vi har ju prickade ungdomspoliser som jobbar där ute och vi jobbar där inne så att säga. Så de jobbar mkt med varandra plus att de får information från socialförvaltningen. Så till exempel föräldrafria fester, den som får informationen informerar de andra. Jag tycker den funkar jättebra här i [den större kommunen] för vi är många aktörer. IP 3

Skulle det vara så att polis stoppar och kontrollerar en ungdom ute på gatan så förmedlas detta alltid till ungdomsutredarna inne, som i sin tur tar kontakt med socialsekreteraren i polishuset. Informationen går sedan vidare till handläggarna på socialtjänsten. Detta anses vara ett viktigt moment i det samverkande arbetet mellan ungdomsutredarna och socialarbetarna då information om ungdomar, som poliser i yttre tjänst får till sig, inte annars hade nått fram till handläggarna på socialtjänsten. Eftersom det ingår i syftet med min undersökning att analysera ungdomsutredarnas reflektion av samverkan med socialsekreterare i samband med ungdomsförhör och då detta innefattar arbetet som föregår förhörssituationen så har jag valt att ta med denna del om information som går via polis i yttre tjänst. Det är svårt att dra gränsen för var det samverkande arbetet mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna börjar och slutar och då en av respondenterna uttryckligen sagt att informationen från polis i yttre tjänst är en viktig del så valde jag alltså att ta med detta.

När information utbyts direkt mellan ungdomsutredarna och handläggarna på socialtjänsten, så finns en frustration då ungdomsutredarna upplever att informationen de får från handläggarna är knapphändig i förhållande till den information som ungdomsutredarna i sin tur ger handläggarna.

[---]vi informerar hela tiden socialförvaltningen, vi har ingen sekretess gentemot socialförvaltningen och jag tycker inte att socialförvaltningen ska ha någon sekretess gentemot oss. IP 3

Respondenterna berättade vidare att det två gånger om året förekommer [stor]möten, som ursprungligen var till för socialtjänst, åklagare och polis, men som idag även innefattar andra myndigheter. Under det mötet så får alla från respektive myndighet och profession, som arbetar med ungdomar, komma till tals och berätta vad som fungerar tillfredställande och vad som skulle behöva förändras. Syftet är även att alla medverkande ska få ett ansikte på varandra, som i sin tur ska underlätta arbetet.

IP 5 uppgav att information gällande hur det gått för en ungdom inte är något som vanligtvis diskuteras ungdomsutredarna och socialarbetarna emellan, men att det händer vid tillfällen då en ungdom gjort extra stort intryck på någon av ungdomsutredarna.

7.4.3 Sammanfattning av före-, under- och efterarbete

Det finns ett par dimensioner av arbetet och den information som föregår själva förhörssituationen. Samtliga respondenter uppgav på ett likartat sätt hur rutinen ser ut vid en inkommen polisanmälan. Information om polisanmälan, vem och vad det gäller, tid för förhör och annat som står i direkt anknytning till förhörssituationen som ungdomsutredarna delger socialsekreterarna och den respons ungdomsutredarna i sin tur får tillbaka från socialsekreterarna är sådant som föregår förhöret. Vidare så förekommer det regelbundna möten i båda kommunerna, dock med skillnader i vem som deltar. I den mindre kommunen anses det inte föreligga några hinder för att informationsutbytet ska kunna ske under mötena, men i den större kommunen så uppgav respondenterna att de sällan får den information som är eftertraktad. Respondenterna får även information från personal som arbetar i yttre tjänst, både poliser och socialsekreterare. Att informationen flödar på ett, enligt respondenterna i den mindre kommunen, bättre sätt kan ha att göra med att det är de aktuella socialsekreterarna som även arbetar som fältarbetare och alltså redan har skapat en kontakt med respondenterna. Att respondenterna från den större kommunen har direktkontakt med ungdomspoliserna ute, skapar i sig inte ett bättre förhållande till socialsekreterarna.

Under själva förhöret så såg det liknande ut i de båda kommunerna. Socialarbetaren har till uppgift att sitta tyst under förhöret för att efter avslutat förhör presentera sig och syftet med sin närvaro för den unge och hans eller hennes föräldrar. Skulle det vara så att

socialsekreteraren ej kunnat närvara vid förhör så tar ungdomsutredarna, i den mindre kommunen, personlig kontakt med socialsekreteraren och berättar vad som sagts. I den större kommunen uppgavs det att socialsekreteraren får ta del av förhørsprotokollet i efterhand om denne vill det. Ingen tydlig rutin, som säger att ungdomsutredarna ska meddela socialsekreteraren om innehållet i förhöret, uppgavs.

7.4.4 Analys

För att analysera stycket om struktur och organisering så har det visat sig vara användbart av begrepp som fasad och främre och bakre region.

Fasaden är den del av framträdandet som alltid är på samma sätt och som definierar situationen för de personer som iakttar framträdandet. I fasaden så ingår främst inramningen, som till exempel möbler och ytplanering, det som erbjuder sceneriet och rekvisitan för de personer som är aktuella. Inramningen är platsbunden vilket betyder att de som vill använda sig av den som en del av sitt framträdande inte kan spela sin roll förrän de befinner sig på den specifika platsen. När platsen lämnas avslutas rollen (Goffman, 2000). Den väsentligaste inramningen gällande samverkan mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna i samband med ungdomsförhör bör vara förhørsrummet. Där är för det mesta samtliga inblandade med som berörs av det samverkande arbetet i just den situationen. Vad exakt som ingår i denna inramning nämndes ej under intervjuerna med respondenterna. De roller som spelas i denna situation upphör alltså efter avslutat förhör när deltagarna lämnar förhørsrummet. Detta innebär alltså att även om ungdomsutredarna förblir brottsutredare även efter att de lämnat förhørsrummet så ser rollen de spelar ut på ett annat sätt. Om inte inramningen var platsbunden så skulle ungdomsutredarna kunna hålla sina förhör med ungdomarna i närmaste café eller restaurang. Förhørsrummet, tillika inramningen, är förknippat med förhör och de roller ungdomsutredarna och socialsekreterarna spelar där. I förhørsrummet så spelar socialsekreterarna rollen som publik. Med detta menar jag att de ena stunden är publik, för att i andra stunden vara agerande. Publik kan förstås som de personer som står för andra framträdanden än de agerande. De kan vara observatörer eller medagerande (Goffman, 2000). Socialsekreterarna fungerar både som observatörer och som medagerande under förhöret, om förhöret ses som det som sker i förhørsrummet, det vill säga även tiden för presentation och avslutande kommentarer inför den unge. Rollen som medagerande har socialarbetaren när denne för tid att presentera sig i början (om så sker) och i slutet av förhöret när tid ges för avslutande kommentar och eventuellt bokning av fortsatta möten på socialförvaltningen. I

huvudsak så sitter socialsekreteraren med som observatör, utan att lägga sig i när ungdomsutredaren är i gång med utfrågningen av den misstänkte unge.

Mer komplext och diffust i detta sammanhang och inte helt lätt att särskilja är det som Goffman (2000) benämner främre och bakre region. Där framträdandet äger rum är den främre regionen och den fasta utrustningen i den främre regionen är alltså inramningen. I den främre regionen gäller reglerna om gott uppförande både när publiken är den som direkt tilltalas, men även om publiken enbart skulle befinna sig inom syn- eller hörhåll. En typ av främre region innehåller en uppsättning anständighetsnormer, medan en annan plats innehåller andra normer för anständighet och uppförande (Goffman, 2000). Det är inte helt enkelt att peka ut vad som är den främre regionen när det gäller det samverkande mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna. Det tycks finnas två olika, där olika typer av framträdande sker. Den ena främre regionen är förhørsrummet. Även om socialsekreteraren egentligen fungerar som publik här, fränsett tiden för presentation, så är detta en viktig del av det samverkande arbetet. Allt som den unge säger och all information som ungdomsutredaren får genom förhör av den unge får även socialsekreteraren, som hon eller han har med sig då bild och uppfattning om den unge och dennes situation skapas. Normer som gör sig gällande är sådana som till exempel styr det som sägs i förhørsrummet. Ungdomsutredaren ska till exempel inte börja diskutera den unge med socialsekreteraren och vidare ska en så god ton som möjligt hållas gentemot den unge. Den andra främre regionen skulle kunna vara tid och rum för de olika mötena som hålls mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna. Här är det en annan uppsättning normer som råder och det tycks vara så att alla är lika delaktiga. Under dessa möten är det, till skillnad från förhörssituationen, tillåtet för ungdomsutredarna och socialsekreterarna att diskutera ungdomarna. Goffman (2000) förklarar det som att "när man utövar sin aktivitet i andra personers närvaro accentueras vissa sidor av aktiviteten på ett expressivt sätt medan andra aspekter, som kan skada det intryck som skapats, undertrycks" (Goffman, 2000, s.101). Det som har undertryckts kommer senare fram i det som kallas den bakre regionen, bakom kulisserna (Goffman, 2000). Det kan tyckas att tid och rum för möten mellan respondenterna och socialsekreterarna skulle vara en bakre region, då ungdomarna inte är på plats vilket leder till att de samverkande parterna kan föra diskussioner på ett lättsammare och mer avslöjande sätt. I förhållande till ungdomarna kan det benämnas bakre region, men jag skulle vilja påstå att det främst fungerar som främre region. Möjligtvis att det i den mindre kommunen, där förhållandet mellan parterna verkar vara ett annat än i den större kommunen, kan benämnas som bakre region, men främst fungerar det som främre region då

roller fortfarande måste upprätthållas och information inte kan utbytas obehindrat. I förhållande till det samverkande arbetet mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna finns det alltså två främre regioner med olika uppsättningar normer att följa.

I den bakre regionen kan de agerande prata fritt och gå igenom framträdandet utan risk för att stöta sig med någon från publiken. Skulle det vara någon från teamet som inte skött sig och följt de normer som rådde under framträdandet i den främre regionen så kan de i den bakre regionen tränas upp. Vidare kan de agerande slappna av och kliva ur sin rollgestalt och känna sig säkra då det i de flesta fall inte kommer medlemmar ur publiken in i den bakre regionen. Vanligt är att en plats refereras till som antingen en främre region eller en bakre region, men många gånger fungerar en plats i ett sammanhang som främre region och som bakre region i ett annat (Goffman, 2000). Det nämndes tidigare att förhørsrummet fungerar som främre region, men även denna region kan fungera som bakre region före och efter varje framträdande, då de agerande kan behöva tid för generalrepetition eller för att summera vad som sagts. "[...] när vi talar om främre och bakre regioner talar vi utifrån den referenspunkt som ges av ett visst bestämt framträdande, och vi talar om den funktion som det ena eller andra stället råkar ha vid tidpunkten för ett givet framträdande" (Goffman, 2000. s. 114). Regelbundna möten hålls mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna och lokalen fungerar under denna tid som främre region. Samma lokal blir bakre region både före och efter mötet när socialsekreterarna inte är på plats. Ungdomsutredarna kan då prata fritt och ventilera tankar och åsikter utan att riskera relationen med socialsekreterarna. Skulle det vara så att ungdomsutredarna känner att de inte kan tala helt fritt med varandra, trots att socialsekreterarna inte är på plats, så är regionen de befinner sig i fortfarande en främre region. Detta kan ha att göra med att andra poliser än de själva befinner sig på samma plats som gör att ungdomsutredarnas framträdande och roller fortfarande måste anpassas. När även dessa poliser inte längre är på plats övergår alltså den främre regionen till bakre region. Gränserna för främre och bakre region i det här sammanhanget är flytande och avgörande är vem som är på plats.

7.4.5 Sammanfattning

Under förhören så är förhørsrummet den del av fasaden som ungdomsutredarna använder sig av. Vidare så tillhör allt, som finns i förhørsrummet, inramningen. Ungdomsutredarna kan inte ta rollen som förhørsledare förrän de befinner sig i rummet där förhöret kommer att ske,

då inramningen är platsbunden och en förutsättning för förhöret. Under denna tid spelar socialsekreteraren rollen som publik och är både medagerande, men främst observatör.

Vid det samverkande arbetet mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna så är det primärt två regioner som fungerar som främre regioner. Dessa två är förhørsrummet och rummet där möten mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna sker. Här måste vissa normer om anständighet och uppförande upprätthållas och följas och respekt mot publiken måste visas. När de agerande befinner sig i den bakre regionen kan de slappna av och diskutera sådant som inte gick att diskutera med publiken närvarande. Förhørsrummet kan fungera som en bakre region när inte ungdomarna är på plats. Likaså kan möteslokalen fungera som bakre region, men främst skulle jag vilja påstå att det är en främre region då roller fortfarande spelas och bestämda normer följs. Gränserna för den främre och den bakre regionen är flytande och beroende på vem som är närvarande så kan en region vara främre region för att i nästa stund fungera som bakre region.

När möten hålls mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna så är rummet för mötet en främre region så länge alla är närvarande. Efter avslutat möte, när socialsekreterarna lämnat rummet, kan samma region övergå till att bli en bakre region för ungdomsutredarna som då kan släppa på garden och tala fritt om sådant som inte var brukligt så länge även socialsekreterarna var på plats.

7.5 Förutsättningar

7.5.1 Möjligheter

I den mindre kommunen så var uppfattningen att samverka med socialsekreterarna fungerar på ett bra och tillfredställande sätt. De båda respondenterna gav liknande svar på frågor som handlade om förutsättningar för en bra samverkan. Det nämndes att förutsättningar för att samverkan ska fungera är att alla inblandade har samma människosyn och samma syn på problem som uppstår. Respondenterna var nöjda över samverkan med socialsekreterarna och sa att de inte kunde minnas några situationer då arbetet inte fungerat som önskat.

[...] känns nog som om vi är rätt så eniga, vi har nog rätt så samma människosyn om jag nu säger vi och dem så tänker vi nog rätt samma om personerna, jag kan inte komma på när det har krockat alldeles [---], det skulle kännas väldigt rumphugget om nu inte samarbetet skulle fungera. IP 1

Vi har inte alls det här intrycket av att soc..eller som många säger att soc är så mesiga eller att det händer aldrig någonting, men så känner inte jag alls, utan jag tycker det känns nästan som om de är lika mycket poliser som vi och vi är lika mycket socarbetare som dem. Faktiskt det är aldrig så att man skakar på huvudet och tänker med gud, fattar de inte vad som håller på att hända här, inte alls, jag tycker vi är jättesamstämmiga i våran uppfattning om vad som måste göras och de är rätt så tuffa också här socialsekreterarna, godhjärtade med tuffa om man säger, krassa på ngt sätt och de ser..ja..de ser de här problemen lika allvarligt som vi ser. IP 2

Vidare så nämndes det i den mindre kommunen att socialsekreterarna i de flesta fall närvarar vid förhören och att inställningen att alla brott, oberoende av brottets dignitet (omfattning och presumtiv straffsats), ska uppmärksammas är en av förutsättningarna för en fungerande samverkan. Enligt en av respondenterna i den mindre kommunen så finns denna inställning ej i [en annan kommun] bland socialsekreterarna, som många gånger inte närvarar vid förhör av en ungdom då brottet inte anses vara av ett allvarligare slag.

Och så har vi [en annan kommun] [...] och det är lika dåligt där kan jag säga, det känns mer som regel att när det är småbrott som jag ändå tycker är allvarliga för det är unga människor så svarar de inte ens och de kommer inte på förhören. IP 1

De tydliga roller, som respondenterna upplever att alla inblandade har, medför att arbetsuppgifterna blir tydligare vilket i sin tur innebär en trygghet för de samverkande parterna. Tryggheten består i att ungdomsutredarna vet att socialsekreterarna tar vid där det utredande arbetet slutar och att ungdomarna får den hjälp som de anses behöva.

Det är som jag sa, det är väldigt uppdelat, jag kör mitt och när jag är färdig med det, med mitt uppdrag, så lämnar jag ju över till soc och vet deras uppdrag utan att gå in i det. IP 1

Samtliga respondenter, både från den större och också den mindre kommunen, nämnde att regelbundna möten sker. I den mindre kommunen hålls ett möte var tredje vecka, medan det i den större kommunen sker ett varje vecka. I den större kommunen hålls även ett möte ett par gånger om året, då fler aktörer är närvarande. Det sker utbyte av information från både ungdomsutredarna och också socialsekreterarna, där informationen inte enbart består av information om aktuella ungdomar utan även kring samverkan som arbetsform. Det diskuteras hur samverkan fungerar idag, vad som anses fungera tillfredställande och vad som anses innehålla brister.

[---] sedan har vi ett möte två gånger om året där både socialtjänst och polis och [fler myndigheter] sitter med och även representant från [ytterligare en myndighet] sitter med. Så då har vi ju...ja vi går igenom..där har vi ju just det här om hur kan vi förbättra samarbetet och vad är det som är bra som vi har. IP 5

Under mötena och vid det övriga samverkande arbetet också, så känns det viktigt för respondenterna att det finns en öppenhet, en öppen kommunikation och ett trevligt bemötande från socialsekreterarna. I den mindre kommunen så nämndes personkemi som en viktig faktor och att det är just en god personkemi som är en del av grunden till det positiva och väl fungerande förhållande som finns mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna.

Ja, det viktigaste då är ju att man har de här täta träffarna och att man har en öppenhet och sen är det ju också mycket personkemi mellan oss så klart, den ska ju fungera och man ska ha förtroende för varandra. IP 2

Förutom personkemi, öppenhet och regelbundna möten så nämndes fler strukturella faktorer som en viktig del i det samverkande arbetet. I den större kommunen så upplevs samverkan som mer strukturerat sedan en och samma socialsekreterare fick tjänsterum i polishuset. IP 3 uppgav att det tidigare ambulerade tre olika socialsekreterare på stolen i tjänsterummet i polishuset, vilket upplevdes som rörigt och ostrukturerat. Respondenterna nämnde även att det nya arbetssättet medför att snabba akutåtgärder kan tas gällande ungdomar som befinner sig i en situation som kräver det, jämfört med tidigare då det ibland kunde vara tidskrävande att få tag på rätt beslutsfattande person.

Slutligen så nämnde samtliga av ungdomsutredarna att LUL (lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare) är en viktig del av samverkan. Lagen reglerar det samverkande arbetet och det är viktigt att lagen följs.

7.5.2 Hinder

Vid den direkta frågan, om respondenterna kunde se att det förelåg några hinder för samverkan med socialsekreteraren/na, så svarade respondenterna från den mindre kommunen att de inte upplevde att några särskilda hinder finns. Samma svar gavs dock inte från respondenterna från den större kommunen, där man tydligt uppgav att hinder finns i det samverkande arbetet. Trots svaret från respondenterna i den mindre kommunen, att inga hinder finns, så hittade jag vid en genomgång av empirin sådant som kan betecknas som hinder. Gällande den större kommunen fann jag även där sådant som kan betecknas som hinder, men som inte uppgavs som svar på den direkta frågan.

Det finns olika dimensioner av hinder vid samverkan och skillnad kan göras mellan hinder som finns i det direkta arbetet mellan ungdomsutredarna och socialarbetarna och hinder som

finns på ett mer strukturellt plan. Sedan finns även sådant som kan betraktas som hinder inom båda dessa områden, som till exempel sekretessregler som kommer att tas upp längre fram.

Gällande samverkan och det strukturella planet så finns det ett flertal faktorer som kan fungera som hinder för samverkan. Samtliga av respondenterna uppgav att de inte har någon vidare inblick i hur cheferna för respektive myndighet samverkar. I den större kommunen uppgav två av respondenterna att det ständigt pågår ett samarbete om samverkan mellan cheferna från respektive myndighet, men det är endast i undantag, om det varit problem i en specifik situation, som ungdomsutredarna får ta del av det som sagts. I annat fall så får de aldrig reda på vad som sagts och vad cheferna kommit fram till.

Ja ibland...alltså någon gång om det har varit speciella saker och man har haft problem med något specifikt då kan vi få reda på det men annars får vi aldrig reda på det...aldrig..inte vi som poliser, inte vi utredare. IP 3

På den direkta frågan om hur respondenterna upplever det faktum att de ej får ta del av informationen från chefsmötena så ställde sig IP 3 frågande till om informationen som delgivits under chefsmötena verkligen är något som ungdomsutredarna borde få ta del av. Problem som ligger på chefsnivå och hur detta sedan hanteras anses inte vara av vikt för ungdomsutredarna att få veta.

Ja alltså frågan är, behöver vi veta det? Många gånger så ligger det ju inte på vår nivå..så den informationen, bör vi veta det? Jag menar, cheferna på socialförvaltningen de kan ju också avgöra, vissa problem kan man ju lyfta ner till tjänstemannanivå eftersom det är de som ska ta tag i det, likadant hos oss, men all problem ligger inte på vår nivå och alltså...jag behöver inte ha den informationen. IP 3

En av respondenterna nämnde att det kanske inte var rätt svar på rätt fråga, men valde ändå att svara på frågan om inblick på chefsnivå att det finns önskemål från ungdomsutredarna att ha en socialsekreterare sittandes i polishuset, men att det tackats nej till det från socialsekreterarnas sida.

Jag tycker det funkar jättebra på den nivån jag är, eh...på chefsnivå kan jag inte svara till faktiskt, det kan jag inte svara till, jag vet att... vet inte om jag ska säga det i detta sammanhanget, jag vet att det har varit önskemål från polisens sida i [den mindre kommunen] att ha en socialsekreterare sittande här på polisen men det har tackats nej till det, men nu ha nej har nog kommit från den nivån där jag jobbar, från socialsekreterarna så det är inte chefsnivå det har skötts på, så det är nog mer person, eh...där är någon i det här socgänget som inte har varit intresserad av att sitta här. Men den personen, han ska snart gå i pension så vi har sagt att vi ska dra en ny runda med det och försöka få hit de andra som jobbar med det, någon utav dem, de är mer positiva till det. IP 2

Det verkar som om det är tjänstemännen själva som avgör sådana frågor och inte cheferna från respektive myndighet. I just detta fall så verkar det vara en enda person från socialsekreterarnas sida vars röst väger tyngre än de andras.

Inledningsvis så sa jag att respondenterna uppgett att det i den mindre kommunen inte föreligger några hinder för samverkan och att det i den stora kommunen endast var sekretessen som ansågs vara ett hinder i det samverkande arbetet. Nedan listas dock sådant som samtliga av respondenterna uppgett i andra sammanhang men som kan ses som hinder för det samverkande arbetet.

- Avsaknaden av fortbildning. Ingen av respondenterna hade varit med om att någon form av fortbildning förekommit.
- Det finns inga skriftliga kortsiktiga eller långsiktiga målformuleringar. Inte heller några samverkansplaner finns. Det enda som nämndes var lagtexten (LUL) som reglerar samverkan.

Det finns inte i skrift någonstans utan det känner man bara rent spontant att det kortsiktiga är ju att få grepp om de här nyrekryterade ungdomarna som har gått över gränsen, det här mer akuta kanske. Det är jätteofta vi hör att, nu har den och den rökt hasch och den är lite på glid och det funkar inte i skolan och vi har samarbete med skolan också och de ringer ofta oss också om den unge så fort de misstänker att det är någon som missbrukar så tar de kontakt med oss, det är bra, så det kortsiktiga är väl att snabbt få koll på den här unge och få se hur är det här egentligen, stämmer det här? Långsiktiga är ju att de inte ska återfalla i brottslighet så klart och försöka ge dem hjälp att försöka komma ifrån det här kriminella levandet och att..ja..få en bra vårdplan för dem. Det är ju soc som i och för sig bestämmer om det, men det är ju vårt gemensamma mål ändå att hjälpa de här ungarna. IP 2

Inte mig veterligen men det är möjligt att min chef har det, jag har inte sett några sådana. IP 5

- Ingen uppföljning av samverkan. I den mindre kommunen så uppgav respondenterna att det inte förekommer någon uppföljning av samverkan. I den större kommunen så uppgav en av respondenterna detsamma, medan de två andra sa att det vid stormöten förekommer uppföljning. Det verkar dock som om det vanligaste är att ungdomarna i sig diskuteras och inte själva samverkan mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna.

Inget ytterligare, som kan ses som hinder, framkom ur intervjuerna med respondenterna från den mindre kommunen. Respondenterna från den större kommunen sa dock att frustration kan kännas över att socialtjänsten ”aldrig gör något”. Ungdomsutredarna sa att de ofta ”är

på” socialtjänsten och vill att ungdomar ska tvångsomhändertas, de ungdomar som respondenterna anser vara kraftigt ”på glid”, men det är inte sällan som de upplever att socialtjänsten inte gör något åt dessa ungdomar.

Jag kan tycka att det inte händer någonting, jag kan bli lite irriterad ibland när man sitter och har plockat fram alla papper och vi har hållit alla förhör och sedan händer det ingenting..tycker man ju ibland men de har ju också sina lagar att följa. För oss kan det vara frustrerande ibland att alltså..vad f-n, varför gör ingen någonting? När man ser att ungen håller på hela tiden. IP 4

Respondenterna uppgav även att de, vid ett av de regelbundna mötena med socialsekreterarna, fått till sig att det inte kommer att ske några fler tvångsomhändertagande av ungdomar på grund av dålig ekonomi.

Ja alltså det är då till exempel...vi har ju problem med många[ungdomar] och vid något tillfälle faktiskt, det var på ett sådant socmöte...jag tror vi var inne i augusti-september det året..och bara för er kännedom så kommer vi inte ta flera LVU det här året på grund av att ekonomin klarar inte av det..då blev vi liksom..va vad sa du nu? Och precis då under den hösten så hände det fruktansvärt mycket och det var vissa ungdomar, de hade klippkort här och då blev det mycket diskussioner med soc om att de kan inte vara kvar där ute i samhället för de förstör så fruktansvärt mycket för alla andra, ni måste göra något. Men det gick så långt att cheferna kom hit och tog det med våra chefer och sedan blev det som vi tänkt i alla fall, men det är ju hemskt att ekonomin ska styra och att man ska behöva höja rösterna för de stackars ungdomarna där ute som håller på med det här, de mår ju inte bra. IP 3

Vidare uppgav samma respondent att det vid ett tillfälle blivit diskussion, då respondenten tagit kontakt med en handläggare för att informera om tid för förhör av en ungdom. När respondenten meddelat dag och tid för förhör så fick denne till sig att socialsekreteraren inte tänkte närvara då socialsekreteraren inte ville att den unge skulle förknippa socialtjänsten med polisen.

Vi meddelar handläggaren om att då och då är det förhör och ring oss om ni inte kan och hon ringer och säger att vi kommer inte från socialförvaltningens sida för vi vill inte att den unge ska förknippa oss med polis...då blev jag liksom..eh vad sa du nu för något? Och så berättar hon det igen och då förklarar jag för henne att jaja jag hör vad du säger men jag kommer att skriva ner det här och sedan för det andra så står det i lagen att ni skall vara med, det står inte att ni bör, det står att ni skall, men jag sa att det är helt ok det är helt upp till dig och sedan så avslutade vi och jag skrev ner alltihopa i ett pm och lämnade till vår socialarbetare och till våra chefer som direkt tog tag i det och gick vidare till cheferna på socialförvaltningen...IP 3

IP 5 uppgav vikten av att socialsekreteraren inte diskuterar pågående ärende med ungdomen i fråga. Skulle detta ske så kan hela utredningen fördärvas och vid fall då det gäller flera misstänkta gärningsmän så är det viktigt att socialsekreterarna inte diskuterar fallet med ungdomarna då de kan hinna att ”prata ihop sig” och på så sätt förstöra utredningen. Det har

hänt att socialsekreterare varit inne och ”tassat” och pratat om det, men då detta inte ingår i deras roll så är det alltså något som de inte får göra.

Det har varit på gränsen ibland att de har varit inne och lite grann tassat och pratat om det, men sen kan det ju vara så att den unge själv tar upp att något har hänt, men där är det ju viktigt också att veta sina roller så att inte de börjar luska och försöker ta reda på saker och ting alltså socialtjänsten då när de sitter med sina samtal, utan det är klart att vill den unge berätta så får de ju göra det men det får ju stanna därvid så att de inte förstör någonting. Om det till exempel är tre olika misstänkta i ett...vad ska vi säga rånärende och de tre har man då planerar att plocka in samtidigt för att de inte ska hinna att prata sig samman, sen kommer den informationen till handläggaren innan vi tar dem hit för förhör och då har de tre barnen, eller ungdomarna olika handläggare och börjar man diskutera de här sakerna så kommer de ju hinna att prata sig samman och då fallerar ju hela utredningen, vad vi har tänkt då om vi ska hämta in dem imorgon utan att de vet vad vi känner till så där kan det ju gå illa. IP 5

Som jag skrev inledningsvis gällande hinder så upplevs sekretessen i den större kommunen, som något som många gånger står i vägen för det samverkande arbetet mellan ungdomsutredarna och socialarbetarna. Respondenterna uppgav att socialsekreterarna inte kan sekretesslagen och att det i många fall blir onödiga diskussioner, som hade kunnat undvikas om kunskap om tillämpning av sekretesslagen hade funnits. Vidare så tycker intervjupersonerna att sekretessen totalt borde brytas mellan polis och socialtjänst gällande ungdomsbrottslingar.

Tystnadsplikt...den är inte bra. Där tycker vi ju till..vi som poliser i alla fall. Sekretessen borde brytas totalt..eller i alla fall när det gäller ungdomsbrottslingar. IP 4

Hinder, sekretessen, från socialförvaltningens sida för den är så totalt fyrkantig och tyvärr så blir det ofta moment 22 och det kan faktiskt...oftast beror det på...nu får du ta det som du vill, men oftast beror det på att alla socialsekreterare de kan inte sekretesslagen...faktiskt..utan de gömmer sig bakom ordet sekretess men de kan inte den fullt ut. Det är nämligen så här att om en handläggare frågar den unges föräldrar om ett samtycke...eh...alltså frågar soc föräldrarna, lämnar ni ert samtycke till att vi kan prata öppet med polisen och föräldrarna säger ja då bryts sekretessen totalt, då kan socialförvaltningen prata med oss med helt öppna dörrar utan att bryta mot lagen, men det är många socialsekreterare som inte vet om det som vi får berätta för dem att så här är det. Vi möts fortfarande än idag av socialarbetare som säger tyvärr jag kan inte berätta det på grund av sekretess, där vi ofta då får ta upp att amen herregud vi jobbar för den unge vi jobbar inte mot den unge..nä sekretess..och när vi då berättar för dem att fråga föräldrarna om de ger sitt samtycke och de gör de ju, de flesta föräldrar gör ju det, men ger de inte sitt samtycke till det så är det ju en annan varningsklocka som ringer, varför gör de inte det? Jo därför att de döljer något, vad är det de döljer? Eller hur, så man kan ju komma runt det. IP 3

Vidare så uppgav IP 3 att det kan vara av vikt att få reda på hemförhållanden, om den unge har någon diagnos eller om föräldrarna är missbrukare, så att detta är känt vid förhörstillfället så att ungdomsutredarna vet varför den unge reagerar som han eller hon gör på vissa frågor som blir ställda. Respondenterna uppgav att polisen inte har någon sekretess gentemot socialtjänsten och alltså borde inte socialtjänsten ha någon sekretess gentemot polisen.

7.5.3 Analys

Enligt respondenterna så kommer mycket gott ur det samverkande arbetet med socialsekreterarna, men vissa svårigheter upplevdes, främst i den större kommunen. När individer tillhör samma team så innebär den omständigheten automatiskt att teammedlemmarna känner att de står i ett betydelsefullt förhållande till varandra. I de relationerna så är det vissa grundläggande delar som är viktigast. Relevant för samverkan mellan ungdomsutredarna och socialsekreterarna är en teammedlems möjlighet att sabotera framställningen då ett teamframträdande är i gång. Teammedlemmarna måste lita på att kamraterna uppträder på ett lämpligt sätt och en förening genom ömsesidigt beroende sker då mellan teammedlemmarna (Goffman, 2000). Denna del av det dramaturgiska perspektivet kan kopplas till det ett par respondenter nämnde om inblandning från socialsekreterarens sida under pågående förhör och att prata i förväg med en ungdom om en pågående utredning. En av respondenterna nämnde att socialsekreteraren vid något tillfälle avbrutit respondenten under pågående förhör för att få ställa en fråga. Under förhör så är det enbart ungdomsutredaren som ställer frågor och talar med den unge och ingen annan. För att ett team ska fungera måste tillit finnas mellan teammedlemmarna och en säkerhet att alla följer de respektive rollerna. Vidare så nämndes det att socialsekreterare vid några tillfällen pratat för mycket med ungdomar om pågående utredning. Ett par av respondenterna poängterade vikten av att detta inte sker då utredningen kan äventyras om den unge får reda vad polisen vet om ett särskilt händelseförlopp. Denna typ av sabotage sker nödvändigtvis inte medvetet och skadan kan lindras inför publiken och på så sätt upprätthålla skenet av en enad front gentemot publiken, som i detta fall är ungdomarna och föräldrar i de fall de är med. Skulle en teammedlem göra ett misstag, som i exemplen ovan, så är det viktigt att de övriga medlemmarna kväver sin lust att vilja bestraffa och uppfostra här och nu och istället väntar tills publiken avlägsnat sig. En omedelbar bestraffning skulle bara leda till en ännu större störning av interaktionen och publiken, ungdomarna och föräldrar, skulle få ta del av något som borde förbehållas teammedlemmarna (Goffman, 2000). När en av respondenterna blivit avbruten under pågående förhör så fick socialsekreteraren till sig att detta inte var lämpligt,

men i detta fall anses det nog nödvändigt med en omedelbar tillrättavisning. Det kan vara så att den enade fronten gentemot den unge försvagas något, som om möjligt kan förstärka antaganden den unge kan ha om roller för polis och socialtjänst, men då det handlar om brottsutredande arbete och inte socialt arbete som socialsekreteraren står för så är det i detta fall befogat. Det kan tänkas att detta kan ha att göra med varför ungdomarna uppvisar en sämre attityd hos polisen, som nämndes i den större kommunen.

Oftast så har någon i ett teamframträdande givits rätten att regissera och kontrollera handlingens utveckling. Den som dominerar framträdandet brukar vara dess regissör och även ibland inta en roll själv trots att denne leder framträdandet. Om ett framträdande har en regissör så kan denne få i uppdrag att uppfylla två viktiga funktioner, nämligen att se till att ordningen återförs om en teammedlem uppvisat olämpligt beteende och att fördela rollerna i ett framträdande (Goffman, 2000). I vanliga fall så brukar chefen ha rollen som regissör, i de fall han eller hon är närvarande. Varken i den större kommunen eller i den mindre så fanns det en chef närvarande under framträdandet, vilket innebär att respondenterna i vissa fall själva intar rollen som regissör. Detta kan ses under förhören, då respondenterna är de som leder och regisserar arbetet. I dessa fall så sker en tillfällig rollomkastning, som gör det möjligt för en teammedlem att ta på sig rollen som regisserande av interaktionen (Goffman, 2000). Denna tillfälliga rollomkastning kan göra att respondenten kan säga till socialsekreteraren att inga frågor får ställas under pågående förhör, vilket som alltså inte hade varit fallet om ingen hade tagit på sig rollen som regissör. Efter avslutat förhör så upphör respondenten att vara regissör.

Att det är möjligt för respondenterna att i vissa fall ta på sig rollen som regissör, kan ha att göra med frånan av chef. I den mindre kommunen så nämndes det att det samverkande arbetet var väldigt fritt och att ungdomsutredarna och socialsekreterarna arbetar på ett sätt som passar dem. En tolkning kan göras då lagstiftaren och lagtext ses som manus och cheferna agerar regissör. Troligt är att lagtext fungerar som manus, men mindre troligt att chefen agerar regissör då respondenterna uppgav att denne mest är frånvarande. Det uppgavs även att det inte finns några samverkansplaner eller målformuleringar, som i fall av existens hade fungerat som manus åt de samverkande parterna.

Samtliga av respondenterna nämnde att de inte har någon inblick i hur cheferna arbetar gällande samverkan med socialtjänsten och vidare nämnde ett par av respondenterna att detta inte heller kändes nödvändigt. Respondenterna känner inget behov av att ha en regissör

närvarande och de spelar således sina roller utan någon som regisserar framträdandet. Vidare kan detta ha att göra med att respondenterna spelar sina roller på olika sätt och ibland, som nämndes i den mindre kommunen, tar på sig rollen som socialsekreterare och vice versa.

7.5.4 Sammanfattning

Tydligt var att framträdanden sker då ingen regissör är närvarande. Vanligast är att en chef är närvarande på ett eller annat sätt och regisserar teammedlemmarna. I fall då detta inte finns så kan någon medlem ur ett team själv ta på sig rollen som regissör och kan på så sätt komma undan det faktum att teammedlemmar vanligtvis inte ska disciplinera en annan medlem vid sabotage eller dåligt uppförande. Respondenterna tar på sig rollen som regissör främst under förhören som hålls med ungdomarna. I annat fall verkar det inte finnas ett behov av att ha en regissör närvarande och detta kan bidra till att respondenterna spelar rollerna som de själva vill och dessutom, som nämndes i den mindre kommunen, ibland går in rollen som socialsekreterare och på samma sätt kan socialsekreteraren gå in i rollen som polis.

8. Diskussion

Jag upplever att jag genom analysen av empirin fått svar på de frågor jag ställde inledningsvis i arbetet. Det var intressant att gå igenom empirin och hitta teman som jag måste säga var "lätthittade". Jag är tacksam för den intressanta empirin jag fått genom intervjuerna med respondenterna.

När jag inledde intervjuerna med respondenterna så var samtliga noga med att säga att det samverkande arbetet är till för den unge. Ungdomar som begår brottsliga handlingar mår inte bra och behöver således hjälp, menade respondenterna. Syftet med samverkan behöver inte vara detsamma som vad samverkan anses vara till för. Att syftet med samverkan skulle vara för den unges bästa var det som sades initialt på frågan, men detta ställer jag mig frågande till. Jag fick en känsla av att jag fick det svar som förväntades ges och vid en närmare granskning så fann jag en rad olika saker som skulle kunna vara syftet med det samverkande arbetet. Det som nämndes var till exempel effektivisering och för att alla inblandade skulle få "rätt" bild av den unge. En orsak till detta kan vara det jag nämnt tidigare om en ambivalens som tycktes finnas gällande att dels arbeta med att lagföra ungdomarna och samtidigt försöka hitta mjukare delar av arbetet. Oavsett vilket så tycktes huvudpoängen vara att respondenterna inte har någon regissör närvarande, vilket kan bidra till otydliga målformuleringar och bristen på

samverkansplaner och det som nämndes om byte av roller. Hur skulle det ha sett ut om regissören funnits på plats? Det hade varit intressant att se om arbetet på något vis skulle förändras om regissören funnits på plats och haft ett tydligt manus. På samma gång så är det inte eftersträvansvärt att reglera arbetet i detalj, då arbete med människor och socialt arbete inte går att förutsäga in i minsta, men hur hade det sett ut med en klar målformulering och en samverkansplan?

Vidare så skulle jag, med facit i hand, ställt fler frågor av annan karaktär och jag skulle ha ställt fler följdfrågor. Jag skulle ha kunnat ställa fler frågor angående hur cheferna påverkar det samverkande arbetet, men samtidigt med försiktighet så att jag inte kom ifrån syftet med undersökningen och de frågeställningar jag utformat.

Litteraturlista

- Ahrne, Göran & Svensson, Peter (2011) *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber AB.
- Anell, Anders & Mattisson, Ola (2009) *Samverkan i kommuner och landsting – en kunskapsöversikt*. Lund: Studentlitteratur.
- Axelsson, Runo & Bihari Axelsson, Susanna (red) (2007) *Folkhälsa i samverkan mellan professioner, organisationer och samhällssektorer*. Lund: Studentlitteratur.
- Boklund, Ann (1995) *Olikheter som berikar? Möjligheter och hinder i samarbetet mellan socialtjänstens äldre- och handikappsomsorg, barnomsorg samt individ- och familjeomsorg*. Edsbruk: Akademitryck AB.
- Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber AB.
- Danermark, Berth (2005) *Samverkan- himmel eller helvete?* Malmö: Elanders Berlings AB.
- Danermark, Berth & Kullberg, Christian (1999) *Samverkan: välfärdsstatens nya arbetsform*. Lund: Studentlitteratur.
- Glad, Johan (2006) "Co-operation in a child welfare case: a comparative cross-national vignette study". *European Journal of Social Work*, vol. 9, no. 2, 223-240.
- Goffman, Erving (2000) *Jaget och maskerna. En studie i vardagslivets dramatik*. Stockholm: Bokförlaget Prisma.
- Jacobsson, Katarina (2008) "Den svårfångade kvaliteten" i Katarina Sjöberg & David Wästerfors (red) *Uppdrag: forskning- konsten att genomföra kvalitativa studier*. Malmö: Liber.
- Johansson, Susanna (2011) *Rätt, makt och institutionell förändring. En kritisk analys av myndigheters samverkan i barnahus*. Lund: Media-Tryck.
- Jönson, Håkan (2010) *Sociala problem som perspektiv. En ansats för forskning & socialt arbete*. Malmö: Liber.
- Lunds kommun (2012) *Socialarbetare hos polisen*. På internet: <http://www.lund.se/Hjalp--omsorg/Barn-och-unga/Unga-lagovertradare/Socialsekreterare-hos-polisen/>.
- May, Tim (2001) *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Nationalencyklopedin (2011) *Synergism*. På Internet (2011): <http://www.ne.se/synergism/321879>.
- Socialstyrelsen (2006) *Samverkan kring barn som far illa. Uppföljning av lagändring enligt propositionen 2003/03:53. Stärkt skydd till barn i utsatta situationer*.

Rikspolisstyrelsen (2009) *Nära samarbete ger snabbare utredningar*. På Internet (2011): <http://www.polisen.se/sv/Arkiv/Nyhetsarkiv/Gemensam/Nara-samarbete-ger-snabbare-utredningar/>.

Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning*. Elanders Gotab.

Wennström, Bo (2011) *Ineffektivt med samverkan mellan myndigheter för att lösa brott*. På Internet (2011): <http://www.newsmill.se/artikel/2011/03/06/ineffektivt-med-samverkan-mellan-myndigheter-for-att-losa-brott/>.

Bilaga 1. Intervjumall

Ungdomsutredares reflektion över samverkan med socialsekreterare i samband med ungdomsförhör

Struktur

- 1. Hur ser det vardagliga samarbetet mellan dig och socialsekreteraren/na ut?**
- 2. Vilken är din resp. socialarbetarens uppgift och roll i samarbetet?**
- 3. Tycker du att rollerna är tydliga? Tydligt vem som gör vad?**
- 4. Vilka förväntningar finns på dig?**
- 5. Vad händer om socialarbetaren inte kan vara med under förhöret? Hur ser ert samarbete ut då? Speciella åtgärder?**
- 6. Har du och de andra ungdomsutredarna gemensam fortbildning med socialsekreteraren/na? Möten ihop?**
- 7. Hur upplever du att samverkan fungerar, på tjänstemannanivå och på chefsnivå?**

Syften och mål

- 8. Vad är syftet med samverkan?**
- 9. Vad har ni för kortsiktiga resp. långsiktiga mål med samverkan?
Målformuleringar?**
- 10. Finns detta reglerat i gemensamma samverkansplaner? Dokument om samverkan? Hur ser de ut?**
- 11. Förekommer det någon uppföljning av samverkan?**

Förutsättningar och hinder för samverkan

- 12. Vad är viktigast för dig med samverkan med socialarbetare? Vilka fördelar ser du? Hinder?**
- 13. Upplever du att ni har olika bilder av problem som uppstår? Diskuteras detta?**
- 14. Utifrån den samverkan du är en del av, kan du se resultat? Hur ser de ut?**
- 15. Vad skulle du vilja förändra i ditt arbete?**
- 16. Har du något du vill tillägga?**